

PASTORALĂ LA NAȘTEREA DOMNULUI – 2021

† IOAN,
Din mila lui Dumnezeu,
Arhiepiscop al Timișoarei și
Mitropolit al Banatului
Iubitului nostru cler, cinului monahal
și drept-credincioșilor creștini, har, milă
și pace de la Dumnezeu Tatăl, iar de la noi,
părintească binecuvântare.

„Din Egipt am chemat pe Fiul Meu.” (Osea 11, 1)
Iubiți frați și surori în Domnul,

Prin mila lui Dumnezeu am ajuns la Peștera din Betleem, să ne închinăm Pruncului Divin, Oaspetelui Ceresc. Acesta a fost momentul astral din istoria mântuirii omului, când Fiul lui Dumnezeu vine pe pământ să-l caute pe om, comoara lui Dumnezeu răpită de păcat și de moarte.

Timpul așteptării se împlinise; până aici Legea Vechiului Testament l-a condus pe om, până aici, ca timp și ca loc, până la Betleemul Iudeii. De azi vorbim de timpul plinirii vremii: „Iar când a venit plinirea vremii, Dumnezeu a trimis pe Fiul Său, născut din femeie, născut sub Lege, ca pe

cei de sub Lege să-i răscumpere, ca să dobândim înfierea” (Galateni 4, 4-5).

O, Preasfântă Fecioară, ce mare har ai aflat înaintea lui Dumnezeu, acela de a-L naște pe Fiul mântuirii noastre! Ce Părinți Sfinți te-au născut și cum pronia lui Dumnezeu a fost cu tine!

Iubiților, prin Întruparea Sa, Hristos ne-a deschis calea spre Sine ca Dumnezeu. Prin profeți, Dumnezeu a grăit mereu către poporul lui Israel, chemându-l să-l urmeze. Iată însă ce grăiește Dumnezeu prin Profetul Osea, cu aproape opt sute de ani înainte de Întruparea lui Hristos: „Dar poporul Meu este hotărât să se despartă de Mine. Îl strig, dar el nici nu ridică ochii spre Mine” (Osea

11, 7). Profetul Osea a trăit în timpul domniei lui Ieroboam al II-lea (783-743 î. Hr.), așa ne dă mărturie istoria, și așa grația Dumnezeu prin el atunci.

Oare aceste cuvinte nu ne sunt adresate și nouă astăzi, când Dumnezeu, prin Fiul Său, pe Care L-a trimis în lume, strigă către noi?! Către poporul lui Israel a strigat prin profeți, iar către noi strigă prin Fiul Său. Azi, tot mai mulți dintre frații noștri vor să se despartă de Dumnezeu și puțini mai sunt cei care își ridică ochii către Hristos Domnul.

La Betleem, azi sunt mai mulți îngeri decât oameni. Mâhnitu-S-a Dumnezeu văzând starea poporului și totuși El nu Se răzbună. Își trimite Fiul în lume, nu într-un pelerinaj, ci ca prin Jertfă să-Și aducă poporul din nou în casa iubirii Sale. Mâhnit, dar iubitor mai grăiește Dumnezeu prin Osea: „O, cum te voi lăsa, Efraime! (...). Mila Mă cuprinde!” (Osea 11, 8)

Iată, iubiților, ce praznic este cel de azi: Praznicul cel Mare al milei lui Dumnezeu. Acum, prin milă, primim cel mai de preț Dar de la Dumnezeu Tatăl, pe Fiul Său. Dacă dreptății lui Dumnezeu nu răspundem cum se cuvine și nu-I acceptăm totdeauna dreptatea, nici măcar acum, când Îl vedem pe Pruncul Iisus, nu putem să-I răspundem cu smerenie și cu recunoștință milei Sale celei cerești?! Analizând istoric, se vede că nu am răspuns cum se cuvine milei lui Dumnezeu față de noi. Să ne amintim de atitudinea lui Irod, când au sosit magii și i-au adus și lui vestea Nașterii Pruncului Împărat. Aici vedem o sincopă în gândirea lui Irod, el nu-și trimite ostașii cu magii să-L caute pe Pruncul Împărat și apoi să-L ucidă. Însă, după plecarea magilor, îngerul lui Dumnezeu îi dă poruncă în vis lui Iosif să ia Pruncul și pe Mama Sa și să fugă în Egipt: „Scoală-te, ia Pruncul și pe Mama Lui și fugi în Egipt și stai acolo până ce-ți voi spune, fiindcă Irod are să caute Pruncul ca să Îl ucidă” (Matei 2, 13).

Iată purtarea de grijă a lui Dumnezeu față de Pruncul Iisus, față de Fecioara Maria și de Dreptul Iosif, cel care își asumase marea responsabilitate de-a o ocroti pe tânăra Fecioară atunci când a părăsit Templul din Ierusalim.

De ce în Egipt?! Ca astfel să se împlinescă ceea ce spune Scriptura: „Când Israel era tânăr, eu îl

iubeam, și din Egipt am chemat pe Fiul Meu” (Osea 11, 1). „Din Egipt am chemat pe Fiul Meu” nu este o metaforă poetică, ci are un fundament istoric bine întemeiat. În vremea Mântuitorului Hristos, în Egipt trăiau câteva sute de mii de israeliți, Egiptul fiind astfel locul de scăpare pentru cei năpăstuiți de legile celor care guvernau atunci Țara lui Israel. Aici, în Egipt, îngerul lui Dumnezeu i-a trimis pe Iosif împreună cu Pruncul și cu Mama Sa. „Mila Mă cuprinde”, zice și azi Dumnezeu către noi. Doamne, fără mila Ta pierim pe valurile atât de învolburate ale acestei lumi. Nu ne părăsi!

Iubiți frați și surori în Domnul,

Dacă Irod s-a întristat de venirea în lume a lui Mesia, au fost însă oameni care L-au primit cu bucurie și anume păstorii din ținutul Betleemului. Bucurie mare a fost și în rândul îngerilor. Iată, ceata îngerească a cântat cu bucurie, dând slavă lui Dumnezeu pentru cele văzute și de cele împlinite (cf. Luca 2, 13-14); văd și îngerii descoperită „*Taina cea din veac ascunsă și de îngeri neștiută*” (Troparul Născătoarei, glas 4).

Cred că păstorii au fost primii oameni care au venit cu darurile lor la Pruncu lui Iisus. Ei nu I-au adus daruri scumpe asemenea magilor, aur, tămâie și smirnă (cf. Matei 2, 11), ci I-au adus sudoarea frunții lor de păstor: „*Să mergem, dar, până la Betleem, să vedem cuvântul acesta ce s-a făcut și pe care Domnul ni l-a făcut cunoscut. Și grăbindu-se, au venit și au aflat pe Maria și pe Iosif și pe Prunc culcat în iesle. Și văzându-L, au vestit cuvântul grăit lor despre acest copil*” (Luca 2, 15-17).

Nașterea lui Iisus Hristos a fost acel moment astral din istoria omenirii, după creație, când, în mod cu totul direct, Cerul s-a coborât pe pământ, s-a întâlnit Cerul cu pământul. Păcatul ridicase un munte de nerecunoștință între om și Dumnezeu. Omul alerga după moarte, în ea vedea alinarea durerilor pământești. Omul nu mai privea spre cer, ci numai spre pământ. Omul pierduse drumul spre iubire. Moartea, în esența ei, nu este iubire, ci frângere a oaselor, dar nu și a vieții.

Omul iubea mai mult întunericul, și nu Lumina: „*Că oricine face rele, urăște lumina și nu vine la Lumină, pentru ca faptele lui să nu se vădească*” (Ioan 3, 19-20). Și azi vedem cum unii dintre frații noștri vor să pună în lanțuri lumina, să nu se vadă fărădelegile acestei lumi. În întuneric, cred ei că păcatul n-ar fi văzut de Creator.

Fraților, Evanghelia lui Hristos ne îndeamnă să ne renaștem și noi azi din uitare, să ne regăsim

drumul spre noi și spre semenii noștri. Cât de aproape ne este inima din noi și n-o găsim, n-o deschidem să intre în ea, să Se odihnească și să Se roage Duhul Sfânt: „*De asemenea și Duhul vine în ajutorul slăbiciunii noastre, căci noi nu știm să ne rugăm cum trebuie, ci Însuși Duhul Se roagă pentru noi cu suspine negrăite*” (Romani 8, 26). Nu căutăm nevăzutul din noi, ci ne îndreptăm mintea spre întunericul astral. Omul a fost semănat de Dumnezeu să răsară în veșnicie, iar el vrea să rămână mereu în subsolul vremelnice istorii.

La Întruparea Sa, Hristos nu ia chip de înger, ci chip iconic, de om, și-i arată omului că este și el chemat să fie o icoană vie. Azi se împlinește încă o dată ce scrie în Cartea Facerii: „*Și a zis Dumnezeu: «Să facem om după chipul și după asemănarea Noastră (...)*». *Și a făcut Dumnezeu pe om după chipul Său*” (Facere 1, 26-27).

Priviți icoana Nașterii Domnului și veți vedea lumina de pe fața Pruncului. Ce frumusețe divină! Așa era și fața lui Adam înainte de căderea

în păcat. Lumina și iubirea erau înveșmântate în veșnicie.

Iată, vedem și icoana istorică a lui Hristos, Cel Care, de azi, este Dumnezeu și Om: Dumnezeu adevărat și Om adevărat. L-am văzut prin mărturia Sfinților Evangheliști ca Dumnezeu, făcând minuni, dar L-am văzut, așa cum L-a văzut și Isaia Profetul, suferind ca Om, părăsit de toți și atârnat pe lemnul Crucii.

Iubiților,

Omul, în viața lui, trece prin mari provocări, dar se pare că cele mai grele provocări sunt acelea de a iubi și de a trece pragul bisericii. Iată, omul împlinește unele din poruncile Evangheliei, însă, când e vorba de porunca iubirii, aici ne poticnim cei mai mulți dintre noi. Cât de greu este a urî, a face rău și cât de ușor și de plăcut lui Dumnezeu este a face binele! Cui îi ceri ajutorul când faci

rău, iubite frate creștine?! Și cui îi ceri ajutorul când faci binele?! Unde privești când faci rău și unde privești când faci binele?! Să privim de azi spre această icoană a Nașterii Domnului, știind că milă I-a fost lui Dumnezeu de noi, atunci când Și-a trimis Fiul în lume s-o izbăvească din robia păcatului și a morții.

Iubiți frați și surori,

Iată au ajuns și magii la Peștera din Betleem. Sunt osteniți de drum, dar vedem în mâinile lor darurile pe care le-au adus Pruncului Împărat, iar pe chip, bucuria de a-L întâlni pe Cel Care a făcut cerul și pământul. După colindul îngerilor: „*Slavă întru cei de Sus, lui Dumnezeu, și pe pământ pace, între oameni bunăvoie!*” (Luca 2, 14), care i-a adus bucurie Maicii Domnului, iată acum o altă bucurie și mângâiere adusă de către cei trei magi. Darurile magilor erau de mare preț, probabil că valorificându-le, Dreptul Iosif va fi reușit să asigure fuga în Egipt. Am putea spune că astfel și magii L-au ajutat pe Prunc să fugă în Egipt. Dacă magii I-au adus daruri lui Iisus, oare noi, azi, cui ducem daruri?! Azi, Hristos nu are nevoie de aur, de tămâie și de smirnă, ci are nevoie de iubirea noastră, de iubirea față de cei aflați în suferință, frații mai mici ai Lui: „*Întrucât ați făcut unuia dintre acești frați ai Mei prea mici, Mie Mi-ați făcut*” (Matei 25, 40).

Iubiților, lacrimile pocăinței noastre sunt aurul cel așteptat de Hristos de la noi. Lacrimile omului cad în cer, nu pe pământ. Lacrimile sunt pâinea și cuvântul de mângâiere pentru cel aflat în suferință. Iată aurul, smirna și tămâia ta pe care le poți aduce lui Hristos azi și ori de câte ori vei trece prin fața unei case, unde vei vedea o mamă, o văduvă sau vreun frate care au nevoie de ajutorul tău. Nu fi nepăsător, ci ajută-i să fugă din foamete, din frig și din sărăcie. Vădindu-ne prin fapte, nu numai cu vorba, vom arăta că suntem devotați creștini, în care a rodit cuvântul Evangheliei lui Hristos.

Iubiți fii duhovnicești,

Acum, la acest Praznic al milei, Îl rog pe Bunul Dumnezeu să vă mângâie pe toți, mai ales pe cei aflați în suferință și să-Și reverse mila Sa bogată peste neamul nostru greu încercat în aceste vremi.

Să aveți parte cu toții de sănătate, de pace și de bucurii în Duhul Sfânt!

Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, azi, fiecare casă de creștin este un Betleem.

Vino, mângâie și miluiește!

ÎNCHINAREA MAGILOR: PERSPECTIVĂ ISTORICĂ

Preot prof. univ. dr. Sorin Cosma

Minunea și Taina Întrupării Fiului lui Dumnezeu, neputând fi înțeleasă de mintea omenească, a fost diferit și variat interpretată de contemporanii care s-au raportat la ea. Unii au văzut minunea intervenției lui Dumnezeu în viața oamenilor și au primit-o cu sfântă bucurie; alții însă, neputând să o înțeleagă, sau raportat la ea în funcție de interesele lor egoiste, vrând să o excludă din istoria și din viața oamenilor. Un astfel de episod antitetic ni-l prezintă și pericopa evanghelică a închinării magilor.

Perspectiva istorică a pericopei evanghelice este dată de venirea magilor spre a venera pe Pruncul mesianic „în zilele lui Irod regale”, încât

acesta devine unul din personajele principale în comunicarea cu „*magii de la Răsărit*” (Matei 2, 1).

Informațiile despre Irod provin cu prioritate de la istoricul iudeu Iosif Flaviu, (sec. I d. Hs). Astfel aflăm că Irod a fost ales de Senatul roman, și decretat ca „rege asociat” (rex socius), la insistența lui Octavian Augustus. A fost considerat de poporul iudeu ca nelegitim și declarat uzurpator al tronului lui David. Dar, pentru a-și câștiga simpatia, restaurează din temelie templul din Ierusalim și se căsătorește cu o prințesă din vechea familie regală a Hasmoneilor, Mariamne, nepoata ultimului rege legitim, Ioan Hircan al II-lea, aflat pe atunci prizonier. Era a zecea soție pe care se pare că a iubit-o cu adevărat, dar o acuză de complot împotriva lui, și va fi ucisă. Aceași soartă va avea

și mama acesteia, Alexandra; precum și cei doi fii ai săi: Alexandru și Aristobul; la fel și doi cumnați; iar la sfârșit este ucis și Antipater, fiul său din prima căsătorie. De fapt, toată viața rămâne o luptă deschisă de a se menține la tron, suspectând cu cruzime demențială orice pretendent, fie chiar imaginar...

În această tulburătoare ambianță istorică apar intempestiv magii de la Răsărit. Veniți din depărtări, conduși de o stea, ei au ajuns în Ierusalim spre a se închina: „*Regelui iudeilor*” (Matei 2, 3) care s-a născut de curând. Dar ascunzându-se steaua călăuzitoare, magii au rămas în căutarea rătăcitoare a locului unde se afla Pruncul. Aflând de prezența lor, Irod s-a tulburat și împreună cu el tot Ierusalimul (Matei 2, 3), deoarece le era cunoscută tuturor ferocitatea lui bestială... Când a aflat de la arhierei și cărturari că Pruncul mesianic, Domn peste Israel, se va naște în Betleem (Matei 2, 6), a poruncit „să fie uciși toți copiii de doi ani și mai jos, care erau în Betleem și în împrejurimi” (Matei 2, 16).

Aflând despre această faptă, și știind că evreii nu folosesc carnea de porc în alimentație, împăratul Octavian Augustus a exclamat ironic: „e mai bine să fii porcul lui Irod, decât fiul lui!” ne informează scriitorul latin Macrobius (sec. V d.Hs.), în urma cercetării arhivelor romane¹.

Pe de altă parte, în atitudinea față de magi, cruzimea lui Irod se transformă în viclenie, chemându-i la el și îndemnându-i „să caute pruncul și dacă îl vor afla să-i dea și lui de știre, spre a l se închina și el” (Matei 2, 7-8).

Plecând de la Irod, magilor le apare din nou steaua, care îi conduce până la casa unde se afla Pruncul cu Mama Lui (Matei 2, 9-10). Sfântul Evanghelist Luca (2, 7) arată că Pruncul s-a născut în staulul unei peșteri, iar noi aflăm acum de la Evanghelistul Matei că magii l-au găsit în casă. Este cumva vreo contradicție între sfintele Evanghelii? Nu este nici o contradicție. Pruncul s-a născut într-adevăr în peșteră, fiindcă nu a găsit loc în casă, dar de atunci au trecut cel puțin 40 de zile, când potrivit legii a fost dus la templu, iar lumea venită pentru recensământ s-a mai rărit, și astfel Sfânta Familie găsește locuință într-o casă. Și magii „intrând în casă au văzut pruncul și căzând la pământ l s-au închinat și deschizânduși

vistieriile i-au dus lui daruri: aur, tămâie și smirnă” (Matei 2, 11). Interpretând darurile oferite, Sfinții Părinți arată că aurul fiind cel mai prețios metal, oferind acest dar, îl consideră pe prunc rege. Tămâia folosită la cult, pe altarul tămâierii simbolizează rugăciunile credincioșilor înălțate spre cer, iar darul magilor prezice că pruncul este ființă dumnezeiască, căruia i se cuvine adorare ca lui Dumnezeu. Smirna, fiind un aromant folosit la îmbălsămarea morților, ca dar al magilor indică faptul că pruncul își va pune viața pentru mântuirea oamenilor.

Magii nu s-au mai întors la Irod, precum le poruncise el, fiindcă au primit încunoștințare de la Dumnezeu să apuce pe altă cale și să meargă în țara lor (Matei 2, 12).

Cunoscând toate acestea, s-a spus despre Irod că „s-a suit pe tron ca o vulpe, a domnit ca un tigru și a murit ca un câine” (Joseph Klausner). Într-adevăr, a fost răpus de o boală năprasnică, incurabilă și scabroasă prin forma ei de manifestare, fiind purulentă cu viermi și duhoare insuportabilă, încât puneau pe trupul lui carne proaspătă pentru a atrage viermii...

Din cele până aici tratate reținem istoricitatea pericopei evanghelice privind închinarea magilor, și anume că, precum Irod a fost un personaj istoric, la fel se poate spune și despre magi, precum și despre steaua care i-a condus...

Astfel, magii erau înțelepții timpului care cu ajutorul astrologiei căutau să pătrundă destinul omenirii, prezicând anumite evenimente ce urmau să se producă, de pildă: cum va fi recolta, sfârșitul unei domnii, rezultatul unei bătălii, etc. Unii spun că erau chiar regi ai unor popoare orientale. Chiar dacă nu erau regi încoronați, influențele lor la curțile regale erau hotărâtoare ori de câte ori apăreau nedumeriri privind soarta unei țări. În acest sens, Sfânta Scriptură ne dă mărturie că regele Babilonului îi consulta pe magi întotdeauna când lua o hotărâre privind soarta imperiului. De fapt s-a și descoperit că la Sippar lângă vechiul Babilon exista chiar o școală de astronomie². Dar nu numai Babilonul avea magi, ci multe din țările imperiului roman, mai ales Persia, Caldeea, Media, Etiopia. Arabii se chiar numeau „fiii răsăritului”, iar magii — ne spune

¹ Pr. Prof. Dr. Vasile Mihoc, *Predici exegetice la duminicile de peste an*, Ed. Teofania, Sibiu, 2001, p. 253-255

² Horia Matei, *Enigmele Terrei*, vol. II, București, 1983, pp. 122 - 124.

Evangelhia — au venit din răsărit; din una sau mai multe din țările amintite.

După cum am văzut, magii fiind astrologi, pun în legătură viața oamenilor și a popoarelor cu mișcarea stelelor de pe cer. O stea mare le oferea concluzia că în poporul iudeu s-a născut un rege. De aceea, ei motivează că „au văzut steaua Lui la răsărit”, și adaugă că scopul venirii lor este de a-i aduce noului rege venerația lor. S-a descoperit, de altfel, la Sippar o tăbliță de lut pe care era consemnată apariția unei stele ce putea fi observată din orice parte a răsăritului, care a durat mai multe luni, în chiar perioada Nașterii Domnului³.

Astronomul Iohannes Kepler a demonstrat în 1606 că steaua care i-a condus pe magi a fost o triplă conjuncție a lui Jupiter și a lui Saturn în constelația Peștilor.

O triplă conjuncție se produce la intervale de sute de ani, pe când conjuncțiile simple au loc la aproximativ 20 de ani. Ultima triplă conjuncție a avut loc în constelația Berbecului, ținând din august 1940, până în februarie 1941. O a treia conjuncție este prezisă abia pe la 2198. Richard Henning arată că, conjuncții simple ale lui Jupiter și Saturn au avut loc în constelația Peștilor de mai multe ori; una din ele fiind în 126 î. Hr., dar aproape invizibilă. Tripla conjuncție din constelația Peștilor s-a repetat în anul Nașterii Domnului de trei ori: la 23 mai, 3 octombrie, 4 decembrie, fiind perfect vizibile. Călătoria de la Babilon la Ierusalim durează cam o lună și jumătate. Datorită faptului că Betleemul era la sud de Ierusalim, în cazul unei călătorii efectuate după-amiaza, steaua devenea foarte strălucitoare la apropierea amurgului și dădea într-adevăr impresia că merge înaintea lor. De fapt, Richard Henning a reconstituit artificial, între 1933 - 1937, „drumul stelei magilor”, la planetariul din Dusseldorf, demonstrând ipoteza lui Kepler în fața a mii de vizitatori. Din nefericire însă un bombardament aerian a transformat, în al Doilea Război Mondial, acest planetariu într-un morman de ruine⁴.

Dacă Irod care „căuta viața Pruncului” (Matei 2, 20) s-a stins din viață, așa cum am văzut, au apărut însă de-a lungul vremii alți „irozi”, care căutau să zădărnicească opera de mântuire a

lumii, începută odată cu Nașterea după trup a Fiului lui Dumnezeu. L-au batjocorit și contestat

de-a lungul activității Sale, și n-au încetat să o facă de-a lungul istoriei, dar închinătorii Lui, asemenea magilor, au mers pe drumul Pruncului mesianic până la capăt, trecând prin tot felul de ispite și încercări; jertfind totul pentru a fi și a rămâne caractere tari ca stânca și modele vii, luminate de harul lui Dumnezeu, vrednice de urmat pentru cei ce se vor închina și vor merge pe calea Domnului fără șovăire, fiindcă: „Totdeauna pe-a Domnului cale au fost lupte și-au fost spini destui / căci acei ce-au urmat voii Sale trebuit-a să-I semene Lui. / N-a iubit lumea, nu, niciodată pe-acei câți I-au urmat Lui cu zel / ci c-o ură mereu ne-mpăcată i-a primit pe pământ ca pe El”, spune un vrednic închinător al Domnului, poetul creștin Traian Dorz.

Dar „Dumnezeu nu se lasă niciodată batjocorit...” (Gal. 6, 7). Mântuirea trece într-adevăr prin jertfă și moarte, dar se desăvârșeste prin înviere (Romani 8, 34), încât închinătorii Domnului pot constata împreună cu Apostolul că „în toate biruim cu prisosință pentru Cel ce ne-a iubit pe noi” (Romani 8, 37).

Magii și-au îndeplinit acțiunea de închinători ai Pruncului mesianic, prin ajutorul și îndrumarea lui Dumnezeu, de asemenea și cei care se încred în harul lui Dumnezeu, rămân statornici până la sfârșit...

³ Ibidem
⁴ Ibidem

MĂNĂSTIREA SFÂNTUL PAVEL ȘI DARURILE MAGILOR

Preot Andrei Lehaci

Muntele Athos, ținutul rugăciunii, este o fâșie lungă de pământ de aproximativ 60 de km și cu o lățime ce variază între 12 și 18 km, parcă înfiptă în Marea Egee și străjuită de muntele cu același nume Athos, de aproximativ 2033 metri. Numele Athos vine de la un personaj mitologic al Greciei Antice, un gigant trac, care în lupta lui cu zeul mărilor Poseidon va arunca un bolovan imens înspre acesta, formându-se astfel muntele abrupt ieșit din Egeea și care azi îi poartă numele. În Antichitate acest tărâm era considerat cel mai înalt loc de pe pământ, așezat deasupra norilor, loc în care zeii se întâlneau să discute. În creștinism, muntele a devenit „Grădina Maicii Domnului”¹, o enclavă monastică.

În Sfântul Munte Athos trăiesc azi aproximativ 1800 de călugări, veniți aici din toate colțurile

lumii, în cele 20 de mănăstiri, în schituri și mulțime mare de colibe și chilii, unele așezate pe țărmurile Mării Egee, altele ascunse prin pădurile de pin, castan și fag, sau agățate de stâncile înalte ale muntelui și de unde se roagă neîncetat pentru lume, stând departe de murmurul lumii, separați de ape, aceștia se caută pe ei și pe Dumnezeu. Aici este Sfântul Munte, inima ce bate în ritm de rugăciune, inima spirituală a lumii creștin ortodoxe.

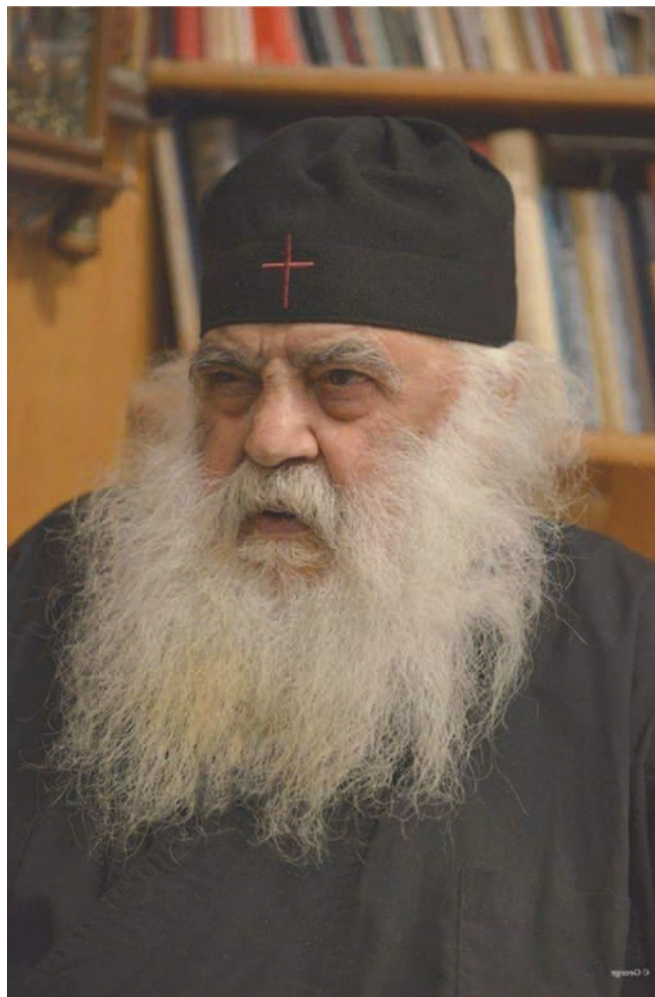
Sfântul Munte se află pe teritoriul actual al Greciei, pe unul din cele trei brațe al Peninsulei Chalchidice din nord-estul macedonian al statului elen și care este o zonă autonomă, administrată de reprezentanții celor 20 de mănăstiri athonite, adunați în „Sfânta Chinotită”, organul suprem administrativ, legislativ, executiv și judecătoresc din Sfântul Munte Athos, asemenea unui

¹ Veaceslav Prisacaru, *Sfântul Munte Athos – locul rugăciunii pentru lumea întreagă*, Chișinău, 2017, p. 4.

parlament. Organul executiv al Sfintei Chinotite este „*Sfânta Epistasio*” formată din patru membri ai Sfintei Chinotite și este condusă de primul epistat sau protoepistatul Sfântului Munte². Sfânta Chinotită își are sediul în capitala Sfântului Munte, Careia, în care cei 20 de reprezentanți se întâlnesc de obicei de praznicul Adormirii Maicii Domnului (15/28 august) în biserica Protaton din Kareya. Granița este păzită de Garda de Coastă, iar intrarea în Sfântul Munte se face doar pe apă cu feribotul, fie dinspre portul de la Ouranopolis pe partea sudică a Athosului, sau dinspre portul de la Ierriso pe partea nordică, printr-un document special de intrare numit „*diamonitiriu*”.

În Sfântul Munte sunt 20 de mănăstiri și, potrivit Tipicului Sfântului Munte Athos, numărul lor nu poate fi modificat. Toate mănăstirile au rânduială chinovială, adică cu viață de obște, însă până în anii 1990 existau și mănăstiri cu viață idioritmă, adică cu viață de sine stătătoare, nu de obște. Cele 20 de mănăstiri ale Sfântului Munte au o ordine ierarhică bine stabilită, care este respectată cu sfințenie de toți viețuitorii Athosului, fără excepție. Între aceste mănăstiri, la loc de mare cinste se află mănăstirea Sfântul Pavel. Așezată în lista celor 20 de mănăstiri ale Sfântului Munte, pe locul al 14-lea, fiind situată pe partea de sud-vest a brațului Athos, spre capătul acestuia, la o înălțime de 150 de metri deasupra nivelului mării și la poalele părții abrupte a crestei Athonului, care o străjuiește dinspre partea de miază-noapte cu stâncile sale de marmură, scăldate de razele soarelui și oglindite în apele Egeei³. Văzută de pe mare, mănăstirea pare ca o ultimă redută rămasă în picioare din timpul Imperiului Bizantin, o lume demult apusă. Bizanțul s-a stins acum multe sute de ani în urmă, dar aici încă este viu. Mănăstirea arată ca o cetate, cu turn de apărare și ziduri groase ce o împrejmuiesc, ziduri transformate acum în chilii pentru călugării și pelerinii ce ajung aici.

Începuturile mănăstirii sunt strâns legate de persoana Sfântului Pavel Xiropotamitul prăznuit la 28 iulie. Tradiția athonită îl consideră ca fiind fiul împăratului bizantin Mihail I Rangabe

(811-813) și frate cu Sfântul Ignatie patriarhul Constantinopolului (847-858; 867-877). Potrivit aceleiași tradiții, acesta a întemeiat la început mănăstirea Xiropotamu (xiropotamu gr. –pârâul/râul sec) de azi, pe locul unde împărăteasa Pulheria (450-457) a ridicat o mănăstire cu mult înaintea sa și în care va rămâne doar ctitor și părinte duhovnicesc pentru obște, fără să exercite funcția de egumen. Pentru viața lui plină de sfințenie și marile sale nevoițe, vestea despre el s-a răspândit repede prin tot Athosul, adunându-se în jurul său tot mai mulți monahi. Acest lucru l-a determinat pe Sfântul Pavel să se retragă de acolo, într-un alt loc de liniște și isihie, într-o peșteră ce se afla chiar la poalele Muntelui Athos. Dar nici aici, nu avea să aibă parte de multă liniște, pentru că ucenicii lui au început să-l cerceteze tot mai mult, iar cu timpul și aceștia au început să se așeze lângă părințele lor duhovnicesc, formând aici o mică sihăstrie în care viețuiau deja 60 de monahi. Desigur că o asemenea obște avea nevoie de o rânduială de

² Pr. Silviu Cluci, „Lexicon athonit – Sfânta Chinotită”, <https://doxologia.ro/biblioteca/dictionar/lexicon-athonit-sfanta-chinotita>, accesat în luna noiembrie 2021.

³ Veaceslav Prisacaru, op. cit., p. 193.

viețuire, dar și de diverse construcții, biserică mai mare, trapeză, chilii și ziduri de apărare, căci se aflau pe un loc deschis spre mare. Așa ia naștere cea de a doua mănăstire, la anul 830, tot cu numele Xiropotamu, în cinstea Maicii Domnului, care mai târziu avea să fie cunoscută ca mănăstirea „Sfântul Pavel”, după numele ctitorului.

De la întemeierea ei, până prin secolul al XI-lea, mănăstirea Sfântul Pavel rămâne o mănăstire mică, fără a avea o mare importanță. Abia către anul 1106 este pomenită din nou în documentele vremii unde este menționat monahul Pavel al II-lea, cu totul altul, care a trăit la mulți ani după Sfântul Pavel Xiropotamitul. În jurul anului 1329 avem o mențiune unde este amintit că mănăstirea se afla în paragină, iar teritoriul ei a fost anexat mănăstirii Xiropotamu, fapt just de vreme ce aceste două mănăstiri erau legate între ele prin ctitorul comun Sfântul Pavel Xiropotamitul.

Reînvierea ei avea să se facă la anul 1380 prin doi monahi sârbi, Gherasim Radonea ce provenea din marea familie Brancovici și Antonie Pagasi, fratele lui Nicolae Balduin Pagasi guvernatorul cetății Edesa. Amabilitatea despoților sârbi a continuat pe toată durata secolului al XIV-lea, asociindu-se cu intervențiile binevoitoare ale bazileilor bizantini de la Constantinopol. Despotul sârb Gheorghe Brancovici, avea să susțină financiar refacerea

și pictarea bisericii în anul 1477, iar Mara, fiica despotului Gheorghe Brancovici, care era soția sultanului Murad al II-lea și mama vitregă a viitorului sultan Mahomed al II-lea Cuceritorul, a ajutat cu multe danii mănăstirea în perioada anilor grei de după cucerirea otomană.

Începând cu secolul al XVI-lea, ajutoare importante încep să vină din partea domnitorilor Moldovei și Țării Românești, aici amintindu-i pe Sf. Voievod Ștefan cel Mare (1457-1504) care va finanța construcția unui apeduct și a unei mori, iar Sf. Voievod Neagoe Basarab (1512-1521) avea să ofere danii pentru construirea turnului de apărare a mănăstirii și care va fi refăcut de Sf. Voievod Martir Constantin Brâncoveanu (1688-1714). În anul 1555, voievodul Moldovei, Alexandru Lăpușneanu (1552-1561, 1564-1568) avea să suporte costurile bănești pentru pictarea paraclisului Sf. Gheorghe al mănăstirii. Începând cu anul 1628 mănăstirea Sf. Pavel va primi ca metoc mănăstirea Jitianu de lângă Craiova, iar din 1664 îi va fi închinată și mănăstirea Teodorenii de lângă Suceava, cu ajutorul cărora s-a susținut mănăstirea athonită. În secolele XVI-XVII obștea mănăstirii era alcătuită din sârbi și greci, iar din secolul al 18-lea mănăstirea a trecut cu totul în posesia călugărilor greci⁴. Din păcate războiul

⁴ Veaceslav Prisacaru, op. cit., p. 196

grec de independență dintre anii 1821-1830, a atins și Sf. Munte Athos, iar din cauza represiunilor la care au fost supuși monahii de către turci, aceștia s-au văzut nevoiți să părăsească mănăstirea. În anul 1839, mănăstirea a revenit la viața de obște, iar la inițiativa vrednicului egumenului Sofronie, biserica construită în 1477, care stătea să cadă, a fost demolată și construită actuala biserică care la anul 1845 a fost sfințită, primind un nou hram, „Întâmpinarea Domnului”. Înfațișarea actuală a mănăstirii s-a definitivat după reparațiile ce au avut loc în urma incendiului devastator din anul 1902. În prezent mănăstirea este condusă de venerabilul părinte, arhimandritul *Partenie Aghiopavlitul*, un om prin excelență „*al rugăciunii și al dragostei*”. El este egumenul Mănăstirii Sfântul Pavel de aproape 40 de ani și a îmbrățișat viața monahală în urmă cu mai bine de 70 de ani, iar în prezent este socotit una dintre cele mai de seamă figuri duhovnicești ale Sfântul Munte⁵.

În mănăstirea Sfântul Pavel se păstrează o serie de odoare și sfinte moaște, la care pelerinii ce vizitează mănăstirea, au bucuria de a se închina și a le venera. Pe lângă celebrele icoane făcătoare de minuni ale Maicii Domnului „*Mirovlitisa și Oglinda*”, și foarte multe sfinte moaște, în tezaurul mănăstirii se păstrează la loc de mare cinste și venerare „*darurile magilor*”, pe care aceștia le-au adus pruncului Iisus Hristos la naștere Sa în Betleem. Sfântul Evanghelist Matei este singurul care îi menționează pe magi, dar nu ne spune numărul sau numele lor, nici faptul că erau regi, ci numai că veneau din Răsărit. Numărul tradițional al magilor de trei, a fost pus în legătură cu numărul darurilor pe care aceștia le-au oferit Pruncului născut în iesle: aur, tămâie și smirna. Ei erau oameni învățați care observau mersul stelelor și interpretau visurile pentru a citi care este viitorul. Este știut faptul, că din totdeauna omenirea și mai ales popoarele din Orient, erau preocupate de fenomenele cerești. De aceea, de foarte multe ori, ei erau sfătuitori ai regilor, iar unii au ajuns ei înșiși regi sau conducători de popoare. De această dată ceea ce i-a determinat să vină la Ierusalim a fost minunata apariție a stelei.

Dumnezeieștii părinții ai Bisericii ne învață că magii, au avut un rol deosebit în iconomia mântuirii, pentru că închinarea acestora la Pruncul din ieslea Betleemului, reprezintă sfârșitul idolatriei păgâne și chemarea tuturor neamurilor la credința în adevăratul și unicul Dumnezeu. De altfel, lucrul acesta îl găsim lămurit și în Canonul cel Mare al Sfântul Ierarh Andrei Criteanul care ne amintește chiar de actul mântuirii magilor: „*Hristos pe magi i-a mântuit, pe păstori i-a chemat, mulțimea pruncilor a făcut-o mucenici, pe bătrân l-a mărit și pe văduva cea bătrână...*” (Canonul cel Mare). Dar cum au ajuns darurile magilor în Mănăstirea Sfântul Pavel? Potrivit tradiției Bisericii, Maica Domnului a păstrat aceste daruri pe care la adormirea sa, le-a lăsat Bisericii din Ierusalim, unde au fost păstrate până spre anul 400 când împăratul bizantin Arcadie (395-408) a adus darurile magilor la Constantinopol. Aici vor sta până în anul 1204 când din pricina Cruciadei a IV-a, darurile au fost duse la Niceea, noua capitală a exilului bizantin, pentru aproape 60 de ani. De aici, împăratul bizantin Mihail Paleologul (1261-1282) le readuce în Constantinopol, odată cu recucerirea Constantinopolului din mâna latinilor, unde rămân până la anul 1453, când împărăteasca cetatea cade în mâna turcilor.

După căderea Constantinopolului, sultana Mara, care era soția sultanului Murad al II-lea

⁵ Monah Pimen Vlad, *Sfântul Munte Athos, Grădina Maicii Domnului*, Ed. Bunavestire, Bacău, p.137

și mama vitregă a viitorului sultan, cea care l-a crescut pe Mahomed Cuceritorul, ca pe propriul ei copil, va cere acestuia să o lase să se retragă undeva, într-un loc de liniște, între creștini, mai cu seamă că i-a fost îngăduit să trăiască în credința creștinească la curtea soțului ei sultanul Murad. Sultanul Mahomed îi acceptă cererea și îi îngăduie să se retragă în cetatea Serres, în Grecia de azi. Fiindcă se afla în apropierea Sfântului Munte, ea s-a putut îngriji îndeaproape de ctitoria tatălui său, Mănăstirea Sfântul Pavel. Astfel în anul 1470, sultana Mara va hotărâ să ducă cinstitele daruri ale magilor în Mănăstirea Sfântul Pavel. Aici a coborât împreună cu suita ei la portul mănăstirii, aducând cu ea Darurile Magilor. Cam la jumătatea distanței dintre port și mănăstire, împărăteasa a auzit glasul Maicii Domnului spunându-i: „Mara, Mara, să nu mergi mai departe, căci în mănăstire locuiesc monahi, iar tu ești femeie, iar aici stăpânesc eu”. Și îndată

i-a apărut înaintea Maicii Domnului, care i-a interzis să continue drumul și i-a poruncit să se întoarcă la port, spunându-i că numai ea, Maica Domnului, este împărăteasa acestui loc. Sultana a lăsat Darurile părinților mănăstirii, care veniseră în întâmpinarea ei. În locul unde s-a petrecut această minunată întâlnire a sultanei Mara cu Maica Domnului, părinții mănăstirii au ridicat un frumos proschinitar (construcție de mici dimensiuni, în care se așază o icoană ori Sfânta Cruce), ca aducere aminte a acestei minuni.

Astăzi, aurul magilor a fost împărțit în 28 de pandantive de 5-7 cm în formă dreptunghiulară, trapezoidală sau poligonală, iar tămâia și smirna sunt împărțite în 62 de mărgel, asemenea măslinelor.⁶

⁶ Pr. Silviu Cluci, „Darurile Magilor”, <https://doxologia.ro/viata-bisericii/locuri-de-pelerinaj/darurile-magilor>, accesat în luna noiembrie 2021

PERSONALITĂȚI ECLEZIASTICE DIN CIMITIRUL ORTODOX ROMÂN AL LUGOJULUI

Preot Cristian Cerbu

Cimitirul ortodox român al Lugojului rămâne pentru posteritate o dovadă vie a existenței valorilor artei, culturii și spiritualității românești pe plaiurile bănățene și nu numai, întrucât aici își dorm somnul de veci personalități marcante din istoria Banatului și a întregii țări care s-au remarcat prin credință, curaj și devotament, dar și prin activitatea pe care au desfășurat-o întru slujirea aproapelui.

Vom evoca, în continuare, două personalități lugojene care s-au remarcat prin tot ceea ce au realizat în timpul vieții atât pe plan spiritual – eclezial, patriotic și cultural - social.

Timotei Popovici (1870 – 1950)

Timotei Popovici s-a născut la data de 20 august 1870 în localitatea Tincova din județul Caraș-Severin în familia preotului Dionisie Popovici și a Elenei Achimescu, fiind al patrulea din cei unsprezece copii ai celor doi soți. A fost preot, profesor, dirijor, folclorist și compozitor.

În anul 1902 s-a căsătorit cu Viorica Eva Joandrea, cu care a avut două fiice, Lia și Miorica și un fiu, Mircea Victor. Primele două clase le-a urmat la școala din sat, apoi a urmat gimnaziul și Institutul pedagogic-teologic din Caransebeș, pe care l-a absolvit în anul 1893. Încă din acea perioadă s-a remarcat prin aptitudini muzicale

deosebite, căci a pus pentru prima dată pe note melodiile cântărilor bisericești din Banat care, litografiate, vor fi folosite la Institutul teologic. Absolvind institutul, deși avea numai 22 de ani i s-a încredințat conducerea „Societății române de cântări și muzică” din Caransebeș, unde a funcționat doar un an, căci la îndemnul lui Ion Vidu s-a înscris la Conservatorul de muzică și declamație din Iași, unde a avut ca profesor între alții pe Eduard Claudela și Gavril Musicescu. Seriozitatea, munca asiduă, calitățile vocale și interpretative l-au impus curând ca unul din cei mai remarcabili și mai activi studenți, fapt pentru care profesorul Musicescu l-a solicitat la repetițiile și la concertele renumitului cor mitropolitan din Iași.¹

Întors în anul 1895 la Lugoj debutează ca dirijor devenind și dascăl de muzică, pe lângă această activitate fiind și secretarul *Reuniunii de cântări și muzică*. Înainte de plecarea de la Lugoj a început activitatea de compozitor, cu lucrarea *M-aș mărita*.

În 1896 este chemat la Brașov, unde i s-a oferit catedra de la *Școlile centrale române*. Aici, pe lângă activitatea de la catedră, a ostenit și ca dirijor, organizând numeroase concerte. Tot în acest oraș a înființat corul de copii de pe lângă biserica „Sfântul Nicolae” din Șcheii Brașovului. După trei ani de activitate în acest oraș se mută la Sibiu, în 1899, unde va activa timp de 37 ani. Aici a predat muzica la Seminarul Andreian, Școala Normală „Andrei Șaguna” și la Școala civilă de fete.

În anul 1901 a fost ales membru de onoare al Societății muzicale „Carmen” din București.

Lipsa manualelor necesare l-a determinat pe Timotei Popovici, în anul 1905, să editeze *Dicționarul de muzică*, precum și alte câteva lucrări de maximă importanță pentru studiul teoretic și practic al muzicii. *Dicționarul de muzică* a fost primul dicționar românesc de muzică complet.

În anul 1915 este hirotonit diacon și preot remarcându-se ca un slujitor devotat și milostiv al bisericii românești. A fost un exigent profesor atât la catedră cât și la pupitrul de dirijor,

muștrându-i pe coriști cu multă blândețe. A împărțit slujirea sacerdotală cu misiunea de dirijor într-un mod cât de poate de deplin. Atunci când nu dirija corul, slujea la sfântul altar cu multă dăruire. Anii grei ai Primului Război Mondial au adus multe greutăți și în plan spiritual, lipsa preoților slujitori din parohiile rurale fiind tot mai des întâlnită. Astfel că preotul profesor Timotei Popovici deseori mergea în aceste parohii unde slujea Sfânta Liturghie pentru credincioșii din acele comunități. A iubit mult copiii cărora le făcea deseori daruri cu diferite ocazii, pentru care a compus și cântece specifice copilăriei.²

La 1 Decembrie 1918 a participat la Marea Unire de la Alba Iulia, unde a dirijat piesa *Sosit-a ceasul liberării*, creație ad-hoc a sa. Între 1918-1919 a fost membru în Gărzile Naționale Române, înființate în Transilvania după prăbușirea monarhiei austro-ungare în toamna anului 1918.

În anul 1920 a fost membru fondator al Societății Compozitorilor Români.

¹ Pr.prof.dr. Ionel Popescu, *Icoane vii ale spiritualității românești*, Editura Partoș, Timișoara, 2015, p.175

² *Ibidem*, p. 178 – 179

Cea mai mare parte a vieții a condus coruri bisericești și școlare, formații de amatori. A fost timp de mai multe decenii dirijorul corului Catedralei Mitropolitane din Sibiu, până în anul 1945. A instruit mulți conducători de formații muzicale care la rândul lor au devenit nume cu rezonanță în domeniul muzicii corale bisericești și laice. Astfel îi amintim pe: Ilarion Cocîșiu, Marțian Negrea, Cornel Arion, Gheorghe Șoima ș.a.

A participat în anul 1924 la un turneu național cu corul Școlii normale „Andrei Șaguna”, în calitate de dirijor, obținând un real succes. Tot în anul 1924 publică poemul coral *Craiul munților* (inspirat din viața eroului național Avram Iancu), care va fi una dintre cele mai valoroase creații ale sale.

Creațiile lui Timotei Popovici pentru coruri mixte și bărbătești cu inspirație din folclorul celor două regiuni Banat și Ardeal, i-au adus faimă și s-au bucurat de o mare apreciere în rândul iubitorilor de cor. Dintre aceste creații amintim: *La oglindă, Mândruță poale ciurate, Păsărică-n timpul iernii*.³

În calitate de dirijor al corului mitropoliei a organizat, începând cu anul 1926, concerte de colinde pentru sibieni. Fiind foarte apreciat de către comunitate pentru activitatea sa, a fost numit vicepreședinte al Asociației profesorilor secundari, membru al Societății de lectură „Andrei Șaguna”, redactor la „Amicul poporului”, secretar artistic al Despărțământului județean al „Astreii” și în alte organizații și societăți. Pe parcursul vieții sale, ca și compozitor, Timotei Popovici a compus coruri laice și religioase, pentru formații mixte sau pe voci egale, pentru copii, femei și bărbați, muzică instrumentală pentru orchestră de fanfară.

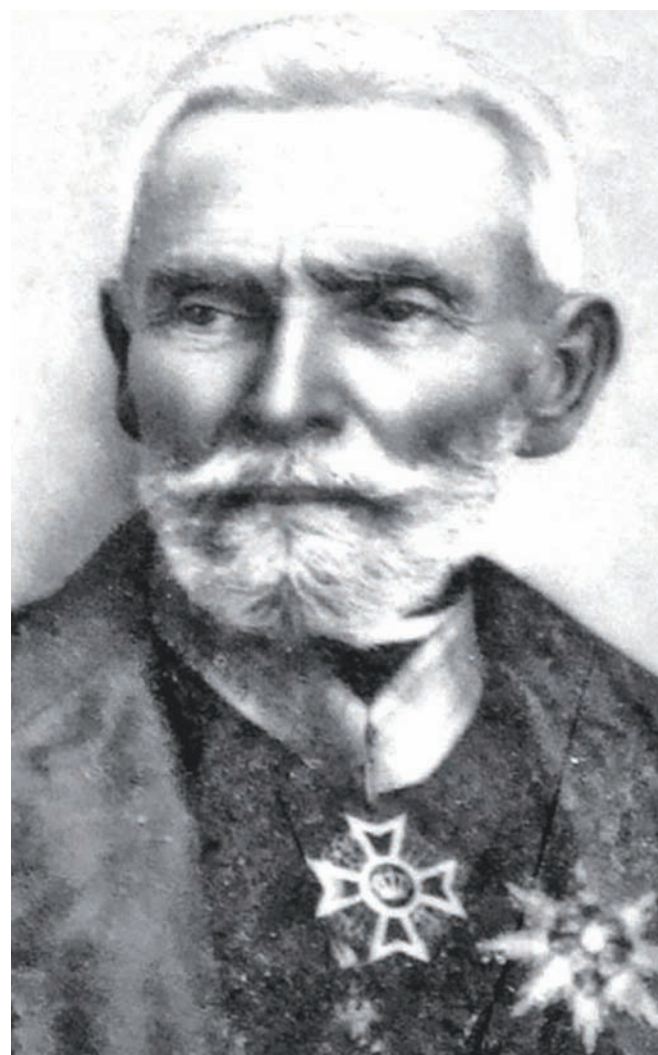
Dintre cele mai importante compoziții corale bisericești ale sale se numără două *Liturghii*, colinde și cântece de stea, *Irmosul Paștilor*, cântări liturgice ș.a. . În anul 1936 s-a pensionat, fără însă a-și întrerupe complet activitatea, astfel că în anul 1946 a înființat Conservatorul de muzică din Sibiu, care a purtat pentru o vreme numele său.

În anul 1949 părăsește Sibiul și pleacă la Lugoj. Bolnav și complet orb de un an, moare la Lugoj la data de 11 iulie 1950, fiind înmormântat în cimitirul ortodox, alături de celelalte mari personalități din arealul lugojean.

Arhiepiscopul Ioan Boroș (1850 - 1937)

Din rândul personalităților lugojene face parte și arhiepiscopul Ioan Boroș – de confesiune greco – catolică. S-a remarcat printr-o activitate teologică și istorică greu de egalat din timpul vieții sale.

S-a născut la data de 27 octombrie 1850 la Carei, jud. Satu-Mare, din părinții Ioan și Maria. Primii ani de școală îi desfășoară în localitatea natală, după care continuă la Beiuș, apoi din anul 1869, la vârsta de 19 ani, se îndreaptă spre a studia la Viena. Aici în timpul studiilor a dat dovadă de o activitate remarcabilă prin susținerea unor conferințe și scrierea unor studii și articole pe teme teologice și istorice.

³ Gheorghe Luchescu, Vasile Muntean, Victor Lăzărescu, *Spiritualitate Lugojeană*, Editura Mitropoliei Banatului, Timișoara, 1993, p.130

Datorită sănătății precare se întoarce în țară, iar în anul 1880 este hirotonit preot celib pe seama parohiei greco – catolice din Zăbrani, județul Arad. Aici, în această calitate își începe o intensă activitate culturală și publicistică, alcătuind predici și studii cu caracter liturgic – pastoral.

După un pelerinaj la Roma din anul 1893, în care l-a însoțit pe episcopul Lugojului Victor Mihaly de Apșa, este numit în postul de canonic prepozit al episcopiei Lugojului, începând cu anul 1897. Din această calitate s-a implicat activ în toate activitățile și evenimentele eparhiei de Lugoj.

De precizat este faptul că Ioan Boroș a avut relații apropiate și cu Biserica Ortodoxă Română din Banat. De pildă, cu episcopul Ioan Popasu de la Caransebeș documentele vremii vorbesc despre o relație și colaborare apropiată între cei doi prelați bisericești, Ioan Boroș participând la evenimentele prilejuite de împlinirea a 50 ani de la hirotonirea întru preot a episcopului Ioan Popasu (1837), ulterior participând și la înmormântarea sa din anul 1889.

De asemenea, cu ocazia instalării episcopului de Lugoj Valeriu Traian Frențiu, Ioan Boroș a fost cel care a primit delegația condusă de episcopul dr. Elie Miron Cristea al Caransebeșului, prezent la eveniment.

A scris o scrisoare de condoleanțe la moartea lui Coriolan Brediceanu și Nicolae Franț, stâlpi ai ortodoxiei bănățene. A publicat și în *Foaia Diecezană* de la Caransebeș, în anul 1914 un studiu legat de organizarea școlilor românești din Comitatul Carașului (studiu nesemnat, având în vedere că era de altă confesiune).

Pe de altă parte , legăturile sale cu Roma erau excelente. Amintim pelerinajul din 1893 la Roma împreună cu episcopul Victor Mihaly de Apșa al Lugojului; în anul 1921 îl însoțește pe Nunțiul Apostolic în lunga sa călătorie prin Ardeal. A organizat zeci de recepții și protocoale în cadrul

episcopiei de Lugoj cu prilejul unor vizite și evenimente de marcă din istoria episcopiei, primind delegați oficiali atât de sfera bisericească cât și din cea politică la acea vreme.

Un moment important din viața și activitatea lui Ioan Boroș îl constituie ridicarea sa la rangul de episcop, la data de 8 decembrie 1922, numire făcută de Papa Pius al XI-lea prin Nunțiatura Apostolică de la București. Consacrarea a avut loc mai târziu, ca episcop auxiliar de Lugoj cu titulatura de *episcop de Thespia*.

În anul 1935, la vârsta de 85 ani, are loc binecuvântarea pietrei de temelie a noii biserici din cimitirul Lugojului, cu scopul de a sluji lipsurile sufletești ale credincioșilor din părțile învecinate cu cimitirul. El devine însuși ctitorul acestei frumoase biserici, ridicate în mai puțin de doi ani, fiind sfințită la data de 15 noiembrie 1936. În anul 1957 biserica trece printr-un prim proces de restaurare prin grija Mitropoliei Banatului, apoi în anul 1997 este rectitorită de prof. Iosif Constantin Drăgan. Biserica are hramul Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul, iar subsolul din naos adăpostește mormântul episcopului Ioan Boroș și al lui Iosif Constantin Drăgan.

Vrednicul episcop Ioan Boroș se îmbolnăvește grav și moare la data de 29 ianuarie 1937, fiind înmormântat în cripta ctitoriei sale.

Episcopul Ioan Boroș decenii de-a rândul a adunat cu multă sânguință un vast material istoric privind Lugojul și Banatul deopotrivă. Între anii 1918 – 1926 a îndeplinit funcția de președinte al secției bănățene a comisiei pentru conservarea monumentelor istorice. Totodată, a desfășurat cercetări și a întocmit variate cercetări în domeniul istoriei și teologiei.

El poate fi pe drept considerat, alături de celelalte personalități lugojene, un adevărat luminător al culturii, istoriei și spiritualității din Banat prin întreaga sa operă și activitate desfășurate în aceste locuri.

VEȘNICĂ SĂ FIE POMENIREA LOR, DIN NEAM ÎN NEAM!

VALOAREA LITURGICĂ, ISTORICĂ ȘI CULTURALĂ A CIMITIRELOR

Preot dr. Ionel Popescu

Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a aprobat, cu mai mulți ani în urmă, ca fiecare an nou să fie declarat an omagial, consacrat cinstirii unor momente, evenimente și personalități clericale și laice care au avut un rol însemnat în viața bisericească, culturală și socială a poporului român.

Astfel, anul 2021 este „Anul omagial al pastorației românilor din afara României” și „Anul comemorativ al celor adormiți în Domnul; valoarea liturgică și culturală a cimitirelor”, în Patriarhia Română. Aceste teme au fost tratate, pe larg, cu toți preoții din eparhia noastră în cadrul conferințelor anuale organizate la sediul celor șase protopopiate.

Prima temă, dezbătută în cadrul conferinței semestriale din primăvară a evidențiat grija pastorală a Bisericii Ortodoxe Române față de românii din afara granițelor, atenție deosebită fiind acordată fraților noștri care viețuiesc în cadrul Episcopiei Ortodoxe din „Dacia Felix”, Serbia. La această conferință a participat și vicarul eparhial al Episcopiei „Dacia Felix”, Centrul eparhial îngrijindu-se, între altele, de organizarea

unei colecte pentru parohiile românești din Voivodina, Serbia, cărora le-au fost donate cărți liturgice și obiecte de cult în valoare de peste 30.000 lei.

Cea de-a doua temă consacrată Anului omagial 2021 subliniază valoarea liturgică și culturală a cimitirelor și a fost dezbătută cu preoții eparhiei în cadrul conferinței anuale de toamnă.

Pentru cinstirea memoriei celor adormiți în Domnul, în eparhia noastră au fost susținute cateheze despre importanța locurilor de veci, despre modul de administrare, de îngrijire și de înfrumusețare a cimitirelor și despre problematica incinerării celor care au plecat la ceruri.

În spiritualitatea ortodoxă, cimitirul („loc de odihnă, de dormit, dormitor”) este perceput ca un locaș al somnului din care „morții vor auzi glasul Fiului lui Dumnezeu și cei ce vor auzi vor învia” (Ioan 5, 25).

Pentru Biserica noastră cimitirele sunt locuri sacre, cu un sens profund liturgic și cultural, de aceea clerul și credincioșii au îndatorirea de a le îngriji, respecta și de a-i pomeni, după rânduială, pe înaintașii care sunt înmormântați acolo, întru nădejdea învierii și a vieții de veci. Credincioșii nu trebuie, așadar, să privească cimitirul ca pe un loc al morților, un loc înspăimântător și necurat, cum era considerat în tradiția iudaică anterioară creștinismului, ci ca pe un loc al „comemorării și comuniunii între generații” (*Pastorală Sfântului Sinod*), un loc al aducerii aminte, al meditației, al rugăciunii și al recunoștinței pentru părinții și strămoșii noștri, pentru eroii neamului, din toate timpurile și din toate locurile, care și-au jertfit viața pentru apărarea țării și reîntregirea neamului, dar și ca locul în care pomenim personalitățile vieții noastre bisericești și culturale, a luptătorilor care au suferit în lagăre și închisori, pentru libertatea și demnitatea poporului român și apărarea credinței strămoșești. Manifestările dedicate celor adormiți în Domnul și de punere în valoare a cimitirelor bisericești, la care au participat militari, membri

ai Asociației Cultul Eroilor, ai Asociației foștilor deportați în Bărăgan și ai Asociațiilor de revoluționari, s-au derulat în toate parohiile și mănăstirile eparhiei noastre. În cadrul acestora au fost oficiate slujbe de pomenire pentru eroi, ostași, luptători, foști deținuți politic, deportați în Bărăgan, personalități ale vieții noastre culturale și sociale, ierarhi, preoți, monahi și credincioși care au contribuit la promovarea spiritului de unitate națională, la perpetuarea valorilor politice, bisericești și morale, cu ajutorul cărora ne-am păstrat identitatea de români ortodocși.

Slujitorii Bisericii bănățene au realizat, de asemenea, un inventar al mormintelor/construcțiilor funerare închinat eroilor și personalităților din parohiile, filiile și mănăstirile noastre, au ridicat troițe întru cinstirea și pomenirea acestora, au construit capele mortuare și au derulat o amplă campanie de renovare a vechilor monumente, de curățire și de înfrumusețare a cimitirelor parohiale.

Vrednicii noștri înaintași, preoți, mireni și membri ai familiei, nu sunt înmormântați, însă, doar în cimitirele parohiale ori în cele mănăstirești, ci și în cimitirele orășenești, aflate în administrarea primăriilor. De aceea, slujitorii Bisericii noastre au acordat cuvenita cinstire prin rugăciune și îngrijirea locurilor de veci ale acestor dreptmăritori creștini, uitați de unii, dar care au ctitorit biserici, școli și catedrala mitropolitană, au participat la înființarea unor parohii, a Episcopiei Timișoarei și a Mitropoliei Banatului, au luptat pentru drepturile românilor din fosta Monarhie Austro-Ungară și pentru înfăptuirea Marii Uniri de la 1 decembrie 1918 și au pățimit, pentru credința și atașamentul lor față de Biserică, în perioada regimului comunist-ateu. Lângă crucea care le străjuiește monumentul au fost așezate, cu evlavie și recunoștință, lumânări, candelă și flori, semn al neuitării și al recunoștinței, pentru că Biserica nu-și uită niciodată binefăcătorii, slujitorii și luptătorii pentru țară, popor și valorile noastre național-bisericești.

Modul în care un popor își respectă înaintașii arată, de fapt, gradul lui de cultură și de civilizație. Îngrijirea locurilor de veci nu este, deci, doar o datorie civică și de conștiință, ci mai ales un act de iubire față de cei ce au trecut în Împărăția lui Dumnezeu și așteaptă, împreună cu Biserica, „învierea morților și viața de veci”.

De-a lungul anilor, am avut prilejul de a păși în foarte multe cimitire din Europa și din Orientul apropiat, mai ales pentru a mă reculege la mormintele unor vrednici oameni ai Bisericii și ale unor confrați care au avut un rol important în viața spirituală, culturală și artistică din afara granițelor României. De fiecare dată am rămas impresionat de buna rânduială, curățenia și modul de sistematizare a acelor cimitire și de bunul gust în alegerea aranjamentelor florale, a amenajării mormintelor și a monumentelor funerare. Nimic țipător, excentric, megalomane, nimic care să frizeze kitsch-ul, ci totul în spiritul respectului, decenței și al buneii cuviințe. Există chiar parohii care inițiază concursuri pentru a desemna cele mai îngrijite cimitire și locuri de veci. Este o adevărată încântare pentru sufletul care se roagă și se reculege într-un astfel de cimitir, loc de odihnă pentru trupurile celor adormiți care vor învia, „la glasul arhanghelului și întru trâmbița lui Dumnezeu” (Tesaloniceni 4, 16).

Din păcate, constatăm, cu durere în suflet, că lucrurile nu stau în felul acesta și în unele din cimitirele noastre. Există, de pildă, chiar în Timișoara, viitoare capitală europeană a culturii, cimitire care sunt o rușine pentru noi și o carte de vizită neonorantă în fața celor care vin din alte părți, pentru a participa la înmormântări sau pentru a rosti o rugăciune la mormântul părinților, al bunicilor...

Îmaginea mormintelor înghesuite unul lângă celălalt, multe fiind neîngrijite și degradate, a locurilor de veci care „apar”, mai nou, chiar pe marginea aleilor, a coroanele din plastic, a bălăriilor și vegetației omniprezente, a gunoiului care tronează peste tot, în cantități apreciabile, a capelilor funerare mizerabile, este dezgustătoare și dezolantă. Oare așa ne arătăm prețuirea, recunoștința și dragostea față de înaintași? Cei care administrează cimitirele sau cei care le-au luat în concesiune se îngrijesc doar de încasarea sumelor pentru locurile de veci și pentru înmormântări sau au și obligația de a le întreține, a le păstra curate și în bună rânduială?

Grija pentru îngrijirea mormintelor și pomenirea celor adormiți în Domnul se înscrie, așadar, în rândul datoriilor sfinte ce ne revin în calitate de români și de creștini, fiind nu numai o dovadă de civilizație, ci și un semn al iubirii creștine față de toți cei ce au adormit „întru nădejdea învierii și a vieții de veci”.

PAROHIA IOSEFIN ȘI REVOLUȚIA DIN DECEMBRIE 1989*

Preot dr. Ionel Popescu

Flacăra Revoluției din decembrie 1989 s-a aprins în sectorul parohiei Timișoara Iosefin, mai exact la casa parohială reformată din Piața Maria, nu departe de biserica noastră *Nașterea Maicii Domnului*.

Credincioșii aparținători parohiei ortodoxe române din această parte a orașului au fost martori oculari și participanți activi la evenimentele derulate acolo, începând cu data 15 decembrie 1989. Unul dintre ei, Constantin Zabulică (n. 14 noiembrie 1958) a fost împușcat mortal, pe data de 17 decembrie 1989, la aproximativ 200 m sud de biserica noastră, lângă clinica Odobescu. Întru pomenirea acestui erou martir, pe Bd 16 Decembrie 1989 a fost așezată o cruce de marmoră, cu următorul text: *Te vom păstra mereu viu în sufletele noastre și te vom iubi mereu. Soția Liliana și fiica Ramona*.

În acele zile fierbinți, coloanele de manifestanți formate din angajați ai întreprinderilor Solventul, Electromotor și Elba, pornite spre Piața Operei, dar și coloana care a venit în ziua de 20 decembrie 1989 dinspre Calea Șagului, au oprit în fața bisericii parohiale Timișoara Iosefin, toți participanții au îngenunchat în fața lăcașului de cult și preotul Ioan Olariu, însoțit de diaconul Nicolae Izbașa (cântăreț la parohia noastră), au rostit împreună cu ei rugăciunea *Tatăl nostru*. În același timp, preotul paroh Ioan Tămaș și paraclisierul Dumitru Bezman trăgeau clopotele bisericii. Preoții noștri de la Iosefin au ținut apoi deschisă biserica în noaptea de 20/21 decembrie 1989 și au împărțit lumânări revoluționarilor¹.

Consiliul parohial de la Iosefin, întrunit în ședință de lucru la data de 31 decembrie 1989, a hotărât ca familiile nevoiașe din cuprinsul parohiei să fie ajutate cu haine, acestea urmând a fi identificate de preoți cu prilejul binecuvântării caselor de Bobotează. De asemenea, în acele zile de o încărcătură emoțională greu de descris în

cuvinte parohia a depus în contul „Libertatea” suma de 25.000 lei². S-a mai hotărât apoi ca banii încasați la tasul și pomenirile din zilele de 31 decembrie 1989 și 1 ianuarie 1990 să fie depuși tot în respectivul cont. Preoții parohiei Timișoara Iosefin au avut, totodată, curajul de a oficia slujba Parastasului pentru eroii căzuți în revoluție chiar în zilele de 20 și 21 decembrie 1989, slujbă ținută și în prima zi de Crăciun, cu acest prilej fiind donate revoluționarilor prezenți 10 pachete cu lumânări³.

În data de 3 februarie 1990, parohia Timișoara Iosefin a primit un camion cu articole de îmbrăcăminte prin Crucea Roșie din Düsseldorf, Germania, la intervenția familiei dr. Popa, urmasă a fostului nostru preot Titus Popa. Consiliul parohial a hotărât să fie întocmite liste cu credincioșii nevoiași ai parohiei, cărora le-au fost distribuite apoi pachetele cu haine⁴.

Prețuirea și recunoștința parohiei ortodoxe române Timișoara Iosefin față de eroii martiri și toți timișorenii care au luat parte la protestele și luptele împotriva regimului comunist ateu s-au concretizat și prin înălțarea celor două troițe din fața bisericii parohiale, prin „fântâna plângătoare”, așezată în clopotniță, tricolorul care împodobește strana stângă a lăcașului nostru de cult și mai ales prin pomenirea de la ieșirea cu sfințele Daruri: „Pe ostașii, martirii și eroii români din toate locurile și din toate timpurile și pe martirii căzuți în revoluția din decembrie 1989, [...], să-i pomenească Domnul Dumnezeu într-o împărăția Sa!”. Amin.

¹ * În volumul preot dr. Ionel Popescu, *Iosefinul ortodox. Contribuții monografice*, Ed. David Press Print, ediția a II-a, Timișoara, 2021, p. 177-178.

Preot dr. Ionel Popescu, *Preoți timișoreni luptători în Revoluția din Decembrie 1989*, „Învierea”, Timișoara, anul XX nr.23 (473), marti, 1 decembrie 2009, p. 2.

² Fondul „Libertatea” a fost creat de către Consiliul Provizoriu de Uniune Națională, prin Decretul-Lege nr.124/24 aprilie 1990, publicat în „Monitorul Oficial” nr.54/25 aprilie 1990. Scopul pentru care a fost creat era de a colecta bani de la cetățeni în vederea reparării clădirilor proprietate de stat, cooperatistă sau obștească, distruse în timpul revoluției din decembrie 1989, precum și a unităților aferente acestora, pentru refacerea locuințelor proprietate unor cetățeni, acordarea de ajutoare pentru înlocuirea bunurilor casnice distruse în revoluție, acordarea de ajutoare familiilor care au dispărut ca urmare a participării active la revoluție, amenajarea cimitirelor eroilor și construirea de monumente în cinstea lor etc.

³ Procesul-verbal al consiliului parohial din 31 decembrie 1989.

⁴ Procesul-verbal al consiliului parohial din 4 februarie 1990.

SOCIETATEA FEMEILOR CREȘTIN-ORTODOXE DIN TIMISOARA 1991-2021

Prof. Carmen Oancea

„Și a zis Domnul Dumnezeu: Nu este bine să fie omul singur;
să-i facem ajutor potrivit pentru el” (Facerea 2,11)

Rolul femeii este mare și binefăcător pe cărările vieții. Ziditorul i-a dăruit femeii puterea de a-l ocroti pe cel mai slab, prin iubire. Ea revarsă cu prisosință în jur gânduri bune fără șir, prefăcute în fapte, toate îndreptate spre mai binele aproapelui.

Desigur, nu este nevoie de multe cuvinte pentru a elogia femeia creștină. Gesturile ei, izvorâte dintr-o sinceră și generoasă iubire sunt o netăgăduită mărturie. Se pot invoca numeroase și exemplare personalități feminine atașate Bisericii Ortodoxe Române: regina Maria, principesa Ileana- maica Alexandra de mai târziu-, Olga Greceanu – artistă și misionară a ortodoxiei românești, Alexandrina Cantacuzino și multe altele.

Dar, pentru nobila misiune de a sprijini pe cei care o duceau mai greu, așadar, pentru a sui încă o treaptă a „scării la cer”, astfel de femei își vor uni efortul în organizații alcătuite după legile timpului: asociații sau fundații. Așa se face că, în anul 1910, sub conducerea Alexandrinei Cantacuzino, se înființează, la București, Societatea Ortodoxă Națională a Femeilor Române, asociație sprijinită nemijlocit de Biserica Ortodoxă Română și Casa Regală a României.

Însă, odată cu preluarea puterii de către comuniști, societatea va fi desființată; după anul 1990, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române aprobă reînființarea ei, la București, cu 15 filiale urbane, între care și cea timișoreană, care își începe activitatea în anul 1991 și funcționează, în această formă până în anul 2005, când, sub denumirea

de Societatea Femeilor Creștin-Ortodoxe din Timișoara, dobândește personalitate juridică. Conform statutului, este o organizație nonguvernamentală, apolitică, non profit, care are sediul în Timișoara, b-dul C.D. Loga nr.7. Activitatea Societății Femeilor Creștin-Ortodoxe din Timișoara s-a desfășurat cu binecuvântarea și sprijinul mitropolitului Nicolae Corneanu și, începând din anul 2014, sub îndrumarea și binecuvântarea Părintelui Mitropolit Ioan al Banatului.

Proiectele și campaniile de binefacere desfășurate au fost și sunt menite să aducă o schimbare în mentalitatea și percepția celor din jur. Misiunea Societății Femeilor Creștin-Ortodoxe din Timișoara este de a oferi celor de lângă noi ajutorul de care au nevoie, de a atrage instituții și persoane care, la rândul lor, pot contribui la realizarea diferitelor proiecte și activități culturale și caritabile, menite să producă schimbări pozitive în comunitate.

O gândire articulată pe problemele cardinale

ale oamenilor, demonstrează că în spatele lor se află o prodigioasă muncă în echipă *întru iubire*. Se cuvine, astfel, să le amintim pe doamnele care au condus, cu dăruire, societatea încă de la înființarea ei: prof. Doina Seracin (1991 – 2015), av. Adriana Hampu (2015 – 2018), iar din anul 2018, conf. univ. dr. Daniela Iacob.

Fiindcă activitățile desfășurate în cei 30 de ani au fost numeroase și ar ocupa un generos spațiu editorial, vom recurge la o selecție a celor mai importante. Începând cu anul 1991, activitatea cea mai importantă și imperios necesară pe care au desfășurat-o doamnele din societate, cadre didactice active sau pensionare, împreună cu preoți din eparhia noastră, a fost predarea religiei în școli și apropierea copiilor de biserică.

În parteneriat cu Penitenciarul din Timișoara, am derulat în această instituție un proiect educațional și de reintegrare în societate a persoanelor private de libertate, în special a femeilor deținute. De mai mulți ani, derulăm un program de voluntariat la Centrul de Primire în Regim de Urgență de pe lângă Direcția Copilului Timiș. În acest Centru ajung copii care sună la *telefonul copilului*, din diverse motive (sărăcie, violență în familie, părinți plecați la muncă în străinătate, etc.). Doamnele din societate îi ajută pe copii în efectuarea temelor și îi învață lucruri elementare de igienă. De-a lungul anilor au fost realizate frumoase proiecte pentru aceștia, cum ar fi:

Cutia de pantofi – o emoționantă acțiune prin intermediul căreia 30 de copii au venit împreună cu părinții la biserica parohiei Iosefin, aducând fiecare câte o cutie în care au pus jucării, dulciuri, cărți, pe care le-au înmănat celor 30 de copii de la Centru.

S-a inițiat sărbătorirea zilei de naștere a fiecărui copil din Centru și, de Sfintele Sărbători și de 1 Iunie, li s-au oferit cadourile dorite. Prin proiectul „Pavilion”, s-a organizat un concert de muzică clasică pentru copii, la parohia Iosefin, iar după concert, artiștii au dăruit cadouri copiilor.

La inițiativa noastră, s-a organizat săptămânal Sfântul Maslu la Căminul pentru vârstnici din Timișoara, răspunsurile la strănă fiind date de grupul vocal al asociației. Periodic s-au donat

diverse materiale pentru curățenie și alimente la căminul pentru vârstnici din Checea, la Spitalele de Neuropsihiatrie din Jebel și Gătaia, la Căminul pentru Vârstnici din Timișoara. Prin eforturile doamnelor din societate, a fost amenajată o capelă în incinta Spitalului de Neuropsihiatrie din Jebel.

Familia s-a aflat constant în centrul preocupărilor Societății. Astfel, s-au organizat conferințe despre viața de familie, susținute de medici, preoți și profesori, iar în data de 15 mai, în fiecare an, se sărbătorește „Ziua familiei”. Cu această ocazie, numeroasele familii invitate au avut deosebita bucurie să se întâlnească cu Dumnezeu prin cuvântul Părintelui Mitropolit Ioan, care s-a rugat la Sfântul Altar, atât pentru familiile deportaților în Bărăgan, pentru familiile preoților de țară, pentru familiile credincioșilor din Jimbolia, care au ajutat la construirea bisericii din localitate, cât și pentru familii de credincioși din Timișoara.

În perioada 1991-2014, în prima zi de vineri a lunii martie s-a celebrat Ziua Mondială de Rugăciune a Femeilor, împreună cu doamne care fac parte din bisericile creștine din Timișoara, întâlnirea ecumenică organizându-se, în fiecare an, prin rotație, în biserica unei alte confesiuni religioase.

Împreună cu parohia Iosefin, se organizează de 10 ani, la 1 octombrie, Ziua Vârstnicului.

Annual, un număr de cinci elevi cu dragoste de carte, care provin din familii cu venituri modeste, au primit burse de studiu. Mulțumim și pe această cale, preoților care au organizat colecta la Duminica Mironosițelor, pentru a ne ajuta să susținem aceste burse.

În anii 2016 și 2017, acest proiect a fost finanțat de Părintele Mitropolit Ioan, din fonduri personale.

În pofida faptului că anii 2020-2021 au fost dominați de incertitudine, Societatea Femeilor Creștin-Ortodoxe din Timișoara a găsit puterea necesară continuării proiectelor, considerând că acum, mai mult ca oricând, este nevoie de ajutor.

De Sfintele Paști s-a trimis, cu ajutorul voluntarilor, Sfânta Lumină și pasca tradițională credincioșilor. După apelul lansat pe pagina de facebook a societății, tineri voluntari au asistat

la domiciliu persoane vârstnice sau bolnave și le-au dus pachete cu alimente.

Pentru a veni în sprijinul medicilor și spitalelor din Timișoara, alături de ONG-uri, s-au cumpărat materiale de protecție pentru personalul medical, hăinuțe pentru nou-născuți la Maternitatea Bega, s-au confecționat prosoape de unică folosință pentru Spitalul de Boli Infecțioase.

În fiecare an, la Sărbătoarea Nașterii Domnului, am reaprinș în sufletul oamenilor bucuria de a dăru și, cu darurile oferite de oameni iubitori de Dumnezeu, am mers în locurile în care Moș Crăciun nu a ajuns niciodată.

Un proiect demarat pe pagina noastră de Facebook, la începutul lunii decembrie 2020 și care se bucură de un real succes este "Adoptă o familie", denumire generică pentru mai multe proiecte care au în centrul atenției familia. Au fost ajutate, prin acest proiect, zeci de familii nevoiașе cu mulți copii, atât din Timișoara, cât și din județul Timiș. În doar câteva zile de la postarea listelor în mediul online, toate familiile au fost "adoptate" de alte familii, care le-au cumpărat cele menționate sau le-au oferit obiecte de îmbrăcăminte și jucării ale copiilor

lor sau ai cunoscuților, Sfintele Sărbători fiind un prilej de bucurie pentru toți.

Tot în cadrul acestui proiect, oferim zilnic o masă caldă pentru 18 copii, prin cantina Liceului Teologic Ortodox „Sfântul Antim Ivireanul” și masa de prânz, o zi pe săptămână, prin servicii de catering, pentru mamele care au copii bolnavi, internați la spitalul „Louis Țurcanu” și care locuiesc gratuit într-o casă a fundației pentru copii "Ronald McDonald".

Mulțumim tuturor familiilor care s-au alăturat acestui proiect, donatorilor și instituțiilor care ne sprijină în toate proiectele pe care le derulăm. Numai prin solidaritate, grija și iubirea pentru cei de lângă noi vor deveni o binecuvântată obișnuință, iar vocația de *a dăru pentru a dobândi* – o sămânță roditoare în fiecare.

Se cuvine să mulțumim, în mod special, Părintelui Mitropolit Ioan, care ne-a fost mereu alături, cu părintească dragoste însoțitoare pe drumul suferinței, pentru a-L găsi pe Iisus, care, așa cum spune Înaltpreasfinția Sa, „locuiește pe ulița celor săraci, a celor flămânzi sau a celor goi”!

O CARTE TEZAU DE GÂNDURI

Preot conf. univ. dr. Constantin Necula

De curând, de foarte curând, a văzut lumina tiparului și astfel au ajuns la noi paginile unei lucrări care bucură: *Omul, comoara lui Dumnezeu. Convorbiri duhovnicești cu Înaltpreasfințitul Ioan, Mitropolitul Banatului* (Ed. Agnos, Sibiu, 2021, 318 pp.). Realizate în dialog cu prof. Dr. Luminița Cornea, dialogurile relevă o perspectivă a lumii de astăzi dinspre modul de a gândi a unui Mitropolit, om al rugăciunii și acțiunii duhovnicești.

OMUL, comoara lui Dumnezeu

CONVORBIRI DUHOVNICEȘTI CU

† IOAN AL
BANATULUI

Mistic și ascetic deopotrivă, cuvântul Vlădicului Ioan al Timișoarei și Banatului ne poartă pe sub bolțile gândirii duhovnicești, dar și în spațiile unui realism creștin bine dozat, cuprinzător. Sunt așezate drept borne de cunoaștere trăiri personale și experiențe unice, dăruite cititorului sub chipul unor călduroase povești de sens. Fără a fi omilii de Duh, toate textele poartă construcția unei descoperiri, unei teofanii imediate din care poți să crești, poți ținti spre o creștere substanțială în Hristos.

Pornind de la ideea că omul este comoara pe care Dumnezeu o prețuiește infinit, dar moartea a ascuns-o în pământ și fire prăbușită în păcat, Ioan Mitropolitul vine și spune altfel povestea căutării și aflării de către Hristos a firii umane, logodna Acestuia cu firea umană pentru a o izbăvi de moarte. Textele plac și prin frumusețea ideilor, dar și adresarea directă, interlocutorii știind că nu vorbesc numai între-oaltă, ci și cu noi, posibili ascultători, făcuți martori acestei întâlniri în Duh, întrebare și răspuns. Pentru cine cunoaște exprimarea teologică a Înaltului Ioan – o serie de recenzii sunt postate în finalul volumului, pp. 225- 313, sub chip de Addenda- va redescoperi savoarea din rostirile din volumul *Pe cărarea raiului* (Ed. Casa Cărții de Știință, Cluj Napoca, 2010, cu reeditări în 2014 și 2017) ori *Înviatul din Nazaret* (Ed. Sophia, 2017) ori volumul anterior de convorbiri, *Pe cărarea Crucii* (apărut tot la Editura Agnos).

Egal cu sine, într-o construcție metaforică sesizabilă și în predicile rostite de la Amvonul catedralei din Timișoara ori din multele slujiri ale misiunii arhieresti ce o împlinește, Mitropolitul Ioan al Banatului se vădește nu doar un excelent teolog- urmăriți-i mai ale predicile, fixate într-o adâncă și foarte atentă cultură exegetică- ci și un cunoscător al vieții cotidiene, un cuminte dăruitor de curaj și motivație duhovnicească în vremurile de restriște în care ne zbatem.

Citind cartea am rămas cu sufletul lipit de multe din texte, din argumentările decente ale nevoii de restaurare în Hristos a vieților noastre. Sărbători și personaje biblice, fragmente din iconologia de viață veșnică a Bisericii de ieri și de azi, sunt înrudite cu noi prin taina rostirii, mai întâi în inimă și apoi în dialog, a unor adevăruri necesare pentru ca să știm, cu și în câte feluri, Hristos Domnul s-a făcut Om, ca să ne mântuiască din moarte și păcat. Dincolo de dimensiunea catehetică, apologetică ori dogmatică, aceste texte descoperă un om căruia-i pasă, fundamental, de oameni. De noi.

RUGĂ

I.

Țară bună, țară dragă,
Românie, maica mea,
Rogu-te acuma, numa'
Un minut de vrei a-mi da,
Vreau să-mi scriu cu jale-amarul,
Lacrimi nu mai am să plâng...
De ,mi citi-vei slova scrisă
Răspunde-mi cumva la gând.

II.

Nu mai știu, o, maica scumpă,
Oh, cât timp trecut-a oare?
De când n-am pășit în colbul
Și-n pământul ce ne doare...
Ce ne doare de pe vremea
Când strămoșii noștri, dacii,
Se luptau cu-nfrigurare
Cu ceilalți strămoși - romanii.
Când pe țărmul mării noastre
Pășea cu nădejde Sfântul,
Cel numit Andrei pescarul,
Pe Iisus avea cu dânsul,
Și prin trudă, rugăciune,
Prin cuvinte bine-alese,
A încreștinat cu totul
Un popor păgân, ce este
Până astăzi în picioare,
Supraviețuind de veacuri
Sub robii și juguri grele,
Căci el s-a născut în lume
Sub semnul Celui din iesle.
Și sub semnul Crucii, maică,
Ne-am dus traiul pe pământ,
Suferind sub neamuri multe
Ce-au crezut că în mormânt
Ne-or putea ucide dorul
De tine și de Hristos,
Au crezut că prin putere
Vor aduce susul jos.
Sub atâtea tălpi străine
Ce-au vrut crezul să ne schimbe,
Am trăit rugând pe Domnul

Suferința să ne-aline.
În atâtea veacuri, însă,
N-au putut să mute piatra
De hotar, ce străjuiește
Dintr-un cap în altul țara.
Ne-a legat pe toți un dor,
Un grai și un Dumnezeu,
Numai prin puterea Lui
Am dus jugul ăsta greu.
Au vrut graiul să ne moară,
Însă cum să-l dăm țărării,
Când în limba românească
Povețe ne dau bătrânii?
,N limba noastră cântă cucul
De se-aude-n toată țara,
Tot în limba noastră doina
Umple muntele și valea.
În aceeași limbă sfântă
Îl slăvim pe Dumnezeu.
Ea ne leagă, ea ne cântă,
Și la bine, și la greu.
Copilașii tăi, măicuță,
S-au născut lângă icoana
Maicii noastre Preacurate
Ce ne alină nouă rana,
Au crescut la umbra crucii,
Căci în tinda casei Lui
Învaț-au să citească
Prin harul preotului,
Care nu doar se ruga
Pentru pace și rod bun,
Ci ținea aprinsă-n oameni
Conștiința de român.
Iară după ani de luptă
Dumnezeu s-a ,ntors spre noi,
Și te-a binecuvântat, o, maică,
Cu o țară-n haine noi.
Tot prin cruce și prin sânge
Am primit o țară mare
,Liberată de sub mâna
Ce-obișnuia s-apese tare.
Moldoveanul și-a dat mâna
Cu munteanul și olteanul,
Iar apoi, trecând Carpații,

Strânsu-și-au în brațe frații,
Ardeleanul, bănațeanul.
Mare sărbătoare, maică,
Că ne-ai strâns pe toți la piept
După secole la rând
Când plângeam ce nu e drept.

III.

Însă iată-ne, măicuță,
Dup-atâta luptă, cum,
Am ajuns ca în unire
Să fim dezbinați mai mult.
Ne-am pierdut în mărunțișuri,
În lupta pentru avut,
Am uitat unde e cerul
Am uitat în ce-am crezut.
Nu ne-ajunge pâinea, maică,
Nu ne-ajunge plapuma,
Vrem mai mult și tot mai mult
Și-am început a căuta
Ce n-aveam aici, afară,
Credeam că acolo-i bine,
Credeam că acolo viața
Este miere și iubire.
Dar pierduți în lupta asta
Ne-a ajuns un dor de moarte,
Ne-am dat seama, Românie,
Că niciunde nu se poate
Să trăim cum o făceam
Pe pământul nostru sfânt,
Niciunde nu e acasă
Cum e-acasă, unde sânt
La aceeași masă toți,
Mamă, tată, frați, surori,
Unde toată lumea râde
Și se roagă-n sărbători.
Cheamă-ne pe toți acasă
De pe unde ne-am pierdut.
Luminează, Doamne, calea,
Celor care-acuma sunt
Depart de casa lor,
Depart de locu-n care,
Îi așteaptă în orice clipă
Copiii cu nerăbdare.

IV.

Cum să-nchei eu, maică bună,
După atâta întristare?
Îți doresc, iubită țară,
Să trăiești în sărbătoare,
Să uiți cum se simte-amarul,
Să uiți gustul de pelin,
Că pământul ce ne poartă
Este tot de lacrimi plin.
Holdele să-ți fie pline
De aur și de noroc,
Pe la geamuri și icoane
Să atârne busuioc.
Cântecul cavalului
Să umple păduri și dealuri,
Că să poți privi, măicuță,
Mereu spre noi idealuri.
Să-ți înveți copiii, maică,
Să nu uite cine sunt,
Să nu uite să se roage
Dumnezeului cel bun.
Peste tot pe unde pașii
O să-i poarte-n astă viață
Să afirme cu mândrie
C-au o țară minunată.
Să nu uite câte vieți
Pentru viață s-au jertfit,
Pământul pe care calcă
Prin sânge este unit.
Să înalțe-o rugăciune
Pentru ei, pentru eroi,
Să nu uite niciodată
C-au trecut prin foc și ploi.

V.

Mare, Doamne, fie-Ți mila!
Nu ne-uita pe noi în veac,
Ai grijă de țara noastră!
N-o lăsa la greu vreodată!
Fără Tine n-am fi fost,
Doar cu Tine-acuma suntem,
Câte zile ,om avea
Doar cu Tine le vom duce!

Ana-Maria Tomescu

LERU-I LER...

Leru-i ler... colindu-i sfânt -
Leru-i ler... și leru-i ler...
Colind, DOAMNE, către cer,
Colind, DOAMNE, pe pământ.

Să ne fie casa casă,
Să ne fie țara țară -
Frigul... e mai frig afară...
Masa, prin străini, nu-i masă.

Să fim, DOAMNE, sănătoși -
Rostu-n lume să ni-l știm -
Cu credință să cinstim
Ce-am primit de la strămoși.

Leru-i ler... aici... și Sus -
Pace-n lume să ne fie...
Și dușmanii toți să știe:
Timpul nostru... n-a apus.

Leru-i ler... suflete dragi ,
Cu vecie printre stele -
Colindăm, privind la ele,
Pentru îngeri, pentru magi.

Mai sunt buni în jurul meu...
Buni s-au dus... prea mulți s-au dus...
Toți avem, aici și Sus,
Darul dat de DUMNEZEU.

Candelă în suflet port -
E lumina mea... pe drum...
Leru-i ler... colind acum...
Pentru viu... și pentru mort.

Și aici... și în mormânt...
Și în lume... și în cer...
Să se-audă...leru-i ler...
Leru-i ler... colindu-i sfânt!

Dr. Teona Scopos

UN NOU TITLU ONORIFIC DE *DOCTOR HONORIS CAUSA*, CONFERIT ÎNALTPREASFINȚITULUI PĂRINTE MITROPOLIT IOAN

Diacon dr. Răzvan Emanuel Fibișan

Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară a Banatului „Regele Mihai I al României” din Timișoara (USAMVBT) a decernat titlul de *Doctor Honoris Causa* Înaltpreasfințitului Părinte Ioan, Arhiepiscopul Timișoarei și Mitropolitul Banatului, într-o ceremonie ce a avut loc luni, 6 decembrie, de sărbătoarea Sfântului Ierarh Nicolae, Arhiepiscopul Mirelor Lichiei.

La evenimentul, desfășurat în Aula Magna „Iulian Drăcea”, au fost prezenți prof. univ. dr. Cosmin Alin Popescu, rectorul USAMVBT, prof. univ. dr. Gheorghe Dărăbuș, președintele Senatului USAMVBT, Preasfințitul Părinte Paisie Lugojanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei, profesori, reprezentanți ai mediului academic timișorean, autorități locale, medici, juriști, cadre militare, clerici și studenți.

Ceremonia decernării a fost deschisă cu intonarea Imnului României și a imnului

studentesc de către Corul USAMVBT, după care, prof. univ. dr. Sorin Mihai Câmpeanu, ministrul Educației, a transmis un mesaj tuturor participanților la acest eveniment important pentru comunitatea academică timișoreană.

Vorbind despre importanța momentului, prof. univ. dr. Cosmin Alin Popescu, rectorul USAMVBT, a evidențiat: „Astăzi are loc un eveniment solemn, cu importanță deosebită pentru universitatea noastră și pentru cetatea Timișoarei. Este o zi irepetabilă, o zi care va rămâne în istoria Universității, ca una dintre cele mai importante, deoarece comunitatea noastră crește cu prezența Înaltpreasfințitului Părinte Ioan, Mitropolitul Banatului”.

Laudatio la conferirea titlului onorific de *Doctor Honoris Causa* a fost rostit de Acad. prof. univ. emerit dr. Ion Păun Otiman. Acesta a menționat: „Este necesară o explicație în plus, față de cele, poate, prea puține și sărace cuvinte

adresate Înaltpreasfințitului Părinte Ioan. Cum explicăm noi, cei din USAMVBT, inițiativa domnului rector de a i se acorda titlul de *Doctor Honoris Causa* unui preot din partea unei universități a cărei menire de bază este străvechea agricultură, dar și truda pământului și grija față de țăranul român și satul românesc de astăzi. Da, preotul și agricultorul sau agricultorul și preotul au în comun cea mai importantă triadă a vieții: pământul, cerul și omul. Așa cum noi, agricultorii, purtăm de grijă ca toți românii, toți oamenii să aibă *pâinea cea de toate zilele*, în toate zilele, tot așa, Părintele Mitropolit Ioan binecuvintează bobul de grâu pe care se află întipărit chipul Domnului și se roagă pentru rodnicia holdelor ori de câte ori ajunge lângă un lan de grâu. Pentru mine, cel care prezint *laudatio* ca slujitor de peste șase decenii ale acestei universități, care îi cunosc atât de bine simțămintele profunde față de cei care trudes pentru făurirea *pâinii noastre cea de toate zilele*, acceptarea titlului de *Doctor Honoris Causa* de către Înaltpreasfințitul Ioan Selejan este o onoare”.

După primirea titlului de *Doctor Honoris Causa*, Mitropolitul Banatului a susținut prelegerea „Cultura, candela neamului”, iar, la finalul ceremoniei de decernare, a spus: „Pentru mine este încă o cruce, încă o sarcină, încă o datorie la care trebuie să fiu prezent de astăzi. Acest titlu mă obligă să fiu și mai mult alături de școala românească, de orice categorie ar fi ea. Și, după cum bine știți, m-am implicat în ajutorarea grădinițelor și până la a ajuta sistemul de învățământ universitar de aici, din Banat. Mulțumesc domnului rector și Senatului pentru încredere și recunoștință! Voi rămâne, mai

departe, alături de conducerea acestei universități, ajutând-o prin tot ceea ce îmi stă în putință, la dezvoltarea ei ca știință, ca știință a pâinii, pentru că aici, la această universitate, studenții învață să facă pâine pentru neamul nostru românesc și îi îndemn să facă pâinea, așa cum au făcut-o maicile noastre, odinioară”!

Aflându-ne în perioada premergătoare marii sărbători a Nașterii Domnului, un grup de clerici și studenți teologi a interpretat o suită de colinde, prin care s-a transmis mesajul evanghelic mântuitor al Fiului lui Dumnezeu.

Existența Universității de Științe Agricole și Medicină Veterinară a Banatului „Regele Mihai I al României” din Timișoara este legată de înființarea Facultății de Agronomie, în cadrul Institutului Politehnic din Timișoara, la data de 30 iulie 1945, prin Decretul 2394 al Regelui Mihai I al României și Legea nr. 617, publicată în Monitorul Oficial al României din data de 1 august 1945.

După anul 1989, oferta educațională a USAMVBT s-a diversificat, iar, în prezent, instituția de învățământ superior oferă o varietate de specializări academice agronomice în cadrul a 6 facultăți. Totodată, universitatea și-a lărgit continuu aria de colaborare cu unități de cercetare și învățământ din țară și mai ales din străinătate, având actualmente relații cu universități din peste 15 țări.

În perioada 2007-2012, în campusul universității, s-a edificat o biserică cu hramul „Sfântul Ierarh Nicolae”, lăcaș de cult ce deservește nevoile spirituale ale credincioșilor din această zonă a orașului, precum și ale studenților și cadrelor didactice.

PĂRINTELE PENSIONAR CORNEL COCÂRLĂ A TRECUT LA DOMNUL

Cu durere profundă, facem anunțul trist că părintele pensionar, Cornel Cocârlă, după o perioadă de suferință, s-a mutat la cele veșnice.

Părintele Cornel Cocârlă s-a născut la data de 16 septembrie 1947, în localitatea Gavojdia, județul Timiș. După absolvirea școlii gimnaziale din Gavojdia a urmat cursurile Liceului Traian Doda din Caransebeș, apoi urmează cursurile Institutului de Grad Universitar din Sibiu. Este hirotonit preot la data de 15 noiembrie 1977 de către Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Nicolae pe seama parohiei Gavojdia, Protopopiatul Lugoj. Astfel, a păstorit cu conștiinciozitate și bună chivernisire parohia Gavojdia, satul său natal, până în anul 2012, când se pensionează la limita de vârstă.

În plan personal, părintele a fost căsătorit cu doamna preoteasă Luminița, alături de care au doi copii, Gabriel și Elvira.

În data de 22 mai 1988, cu ocazia sfințirii bisericii din Găvojdia, primește distincția de iconom.

Părintele Cornel, o fire blândă, a fost iubit și respectat de către credincioșii încredințați spre păstorie, lăsând un gol imens în sufletul întregii comunități, care îmbracă acum haine de doliu. Iubitor de liniște, părintele a păstorit cu

un tact pastoral deosebit credincioșii de care era atât de legat sufletește, prin prisma faptului că a slujit doar în parohia din satul natal, loc unde a și fost înmormântat alături de cei din neamul său.

Dumnezeu să îl așeze la marea Liturghie a cerului, alături de vrednicii slujitori ai altarelor bănățene!

TINERII ȘI ADOLESCENȚII TIMIȘOAREI VOR AVEA AFIOM, UN LOC PENTRU A SE DEZVOLTA ÎN SIGURANȚĂ

AfiOM – Multiplex Filantropic Timișoara este un proiect social care se adresează tinerilor timișoreni. Aceștia vor fi implicați în activități de dezvoltare personală, educative, culturale, sociale, recreative și sportive.

Misiunea acestui proiect social este de a sădi speranță și de a contribui la bunăstarea și dezvoltarea personală a tinerilor, asigurându-le locul și mijloacele necesare, cu scopul de a consolida comunitatea timișoreană.

Clădirea Multiplexului AfiOM Timișoara va avea 3 niveluri. Pe un nivel va fi un centru de tineret prin care se dorește educarea morală a tinerilor, păstrarea tradiției românești și implicarea lor în proiecte sociale. Multiplexul va conține și o sală de sport și de conferințe, cu teren de handbal, baschet, volei, fotbal de sală ș.a..

Un alt nivel, va fi dedicat Căminului pentru mame tinere, acolo unde dorim să le ajutăm pe acele fete adolescente care rămân însărcinate și nu au suportul familiei pentru a aduce pe lume copilul și a-l crește. Scopul este de a evita avortul,

dar și de a învăța tinerele mame să crească copilul, oferindu-le sprijin specializat și susținere. În plus, prin implicarea companiilor dornice să ajute, le vom putea oferi un viitor acelor mame prin găsirea unui loc de muncă și reintegrarea în societate. La parterul clădirii Multiplexului AfiOM Timișoara va fi o Grădinița deschisă tuturor, dar care va include și un număr de locuri sociale.

În vecinătatea clădirii se va construi Paraclisul Ortodox „Sfinții Români” aparținând Arhiepiscopiei Timișoara.

AfiOM este un proiect bazat pe sprijinul întregii comunități locale, a Primăriei Municipiului Timișoara și a Centrului Eparhial. Bazându-ne pe acest sprijin, se va începe construcția AfiOM în toamna anului 2022.

Implicarea e importantă. Ajutorul poate fi concretizat prin: donații în contul RO77 INGB 0000 9999 1000 9537 – Fundația Filantropia Timișoara. activități de voluntariat.

„DARURILE BUCURIEI” SFÂNTULUI NICOLAE, LA LUGOJ

În fiecare an, la data de 6 decembrie Parohia Ortodoxă Română „Adormirea Maicii Domnului” din Lugoj în colaborare cu Asociația Centrul Ortodox, prin Centrul de Zi pentru Copii „Sf. Nicolae”, se implică activ pentru împlinirea sufletească și materială a copiilor și familiilor acestora.

Anul acesta, cu sprijinul Comunității lugojene (presa scrisă și online, credincioși, firme, instituții ș.a.) prin campania intitulată „Ghetuțele lui Moș Nicolae”, derulată pe parcursul a trei săptămâni, s-au adunat bunuri materiale substanțiale necesare desfășurării unor activități ample, cu caracter social – filantropic.

La dorința de a săvârși binele pentru semenii aflați în nevoi, ni s-a alăturat în această zi domnul Sebastian Paul care, prin natura meseriei de bucătar, creator al conceptului „Bucătăria lui Paul” și Asociația Caritabilă „Gătești și Dăruiești” pe care o coordonează, aduce mereu zâmbetul pe chipurile oamenilor nevoiași din ținutul întregului Banat. Alături de dânsul au participat și voluntari dornici să acorde o mână de ajutor. În calitate de voluntari s-au mai implicat și alte instituții și firme din oraș, cum ar fi: Detașamentul 6 al

Jandarmeriei Lugoj reprezentat de domnul cpt. Andrei Paraschiv, Școala Specială „Alexandru Roșca” – reprezentată de doamna director Viorica Paraschiv, Restaurantul „Domacris” și familia Radmila și Călin Grecu, Brutăria „Spicul de Aur” și familia Ramona și Raul Surdu împreună cu alți zeci de binefăcători.

Au fost pregătite peste 200 porții cu hrană caldă și peste 100 pachete cu alimente de bază neperisabile și peste 100 pachete cu dulciuri, care au fost distribuite la domiciliul acestor familii nevoiașe, de către voluntari. În cadrul evenimentului, la sediul Centrului de Zi, preotul Cristian Cerbu în calitate de coordonator și președinte al Asociației Centrul Ortodox, împreună cu ceilalți angajați ai instituției, au oferit darurile cu bunătați copiilor care-și desfășoară activitatea în centru. Împărțirea cadourilor mult așteptate, a fost precedată de un cuvânt de felicitare adresat de părintele Cristian Cerbu copiilor care, și în acest an, au dat dovadă de ascultare față de profesori și întreg personalul didactic, de părinți și de toți factorii contribuabili la creșterea și educația fiecăruia.

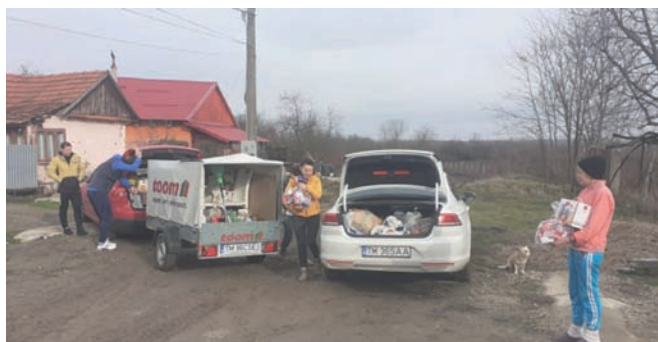
Bucuria faptelor bune săvârșite în această zi a fost încununată de Slujba de mulțumire adusă lui Dumnezeu și Sfântului Nicolae, oficiată în incinta instituției, la care au luat parte oaspeți de seamă din mediul bisericesc și civil lugojean.

În cuvântul de final, preotul Cristian Cerbu a mulțumit tuturor celor implicați în acțiunile întreprinse, oferind domnului Sebastian Paul, în

semn de aleasă prețuire și recunoștință, o icoană cu chipul Sfântului Ierarh Nicolae.

La rândul său, domnul primar Claudiu Buciu, a mulțumit, în câteva cuvinte, reprezentanților centrului pentru activitatea socială desfășurată aici, ea fiind atât de necesară pentru o comunitate cum este Lugojul, asigurându-i în continuare de tot sprijinul și suportul din partea autorităților locale.

ACȚIUNE CARITABILĂ ÎN PAROHIA CUTINA

În ajunul prăznuirii Sfântului Ierarh Nicolae, 5 decembrie a.c., în parohia Cutina din Protopopiatul Făget a avut loc o acțiune filantropică, prin care au fost ajutate 14 familii aflate în dificultate. „Se zice că Dumnezeu lucrează prin oameni și, atunci când tu începi să deznădăjduiești gândindu-te la lucrarea oamenilor în relația cu aproapele; Dumnezeu are felul Lui de a-ți arăta greșeala și îți scoate în cale oameni minunați, care fac lucruri aparent simple, dar încărcate de dragoste pentru cei aflați în nevoi. Ascultând cuvântul Scripturii,

Dacă zice cineva: iubesc pe Dumnezeu, iar pe aproapele său îl urăște, mincinos este! Pentru că cel ce nu iubește pe fratele său pe care l-a văzut, pe Dumnezeu, pe care nu l-a văzut, nu poate să-L iubească>>, (I Ioan 4:20), o mână de oameni au renunțat la confortul oferit de sărbătoarea petrecută în sânul familiei și, după ce s-au îngrijit de ghetuțele propriilor copii, au hotărât că este cazul să presare un strop de bucurie în sufletele unor oameni încercați mai mult de viață. Așa se face că familiile Cservid și Sciopu au poposit în parohia noastră, în ajunul prăznuirii Sfântului Ierarh Nicolae, aducând un strop de bucurie în 14 familii”, a precizat părintele paroh Daniel Escariu.

Este a doua acțiune caritabilă făcută în parohia Cutina cu ajutorul unor oameni minunați. Prima a fost în luna Mai, împreună cu cei de la Look Inside Timișoara, iar acum, sprijinul a venit prin cele două familii din Dumbrăvița, ajutate de prieteni și cunoștințe.

ACȚIUNE CARITABILĂ A MILITARILOR LUGOJENI

Militarii Batalionului 183 Artilerie Mixtă „GENERAL ION DRAGALINA” au avut zilele acestea nobila misiune de a înveseli inimile beneficiarilor Centrului de Zi pentru Copii „Patriarh Miron Cristea” din Făget. Ostașii lugojeni, alături de preotul garnizoanei Emanuel Gafița, au împărțit tuturor beneficiarilor care

se bucură de serviciile acestei instituții daruri constând în alimente neperisabile, rechizite și dulciuri, dar și tradiționalul brad și podoabele necesare pentru a fi împodobit. Întreaga activitatea s-a desfășurat cu respectarea strictă a regulilor sanitare privind prevenirea infectării cu virusul SARS-CoV-2.

Centrul de Zi „Patriarh Miron Cristea” al Arhiepiscopiei Timișoarei, susținut de către Consiliul Local al orașului Făget, oferă servicii pentru 25 de copii care provin din familii cu dificultăți de natură socială și economică și pentru care acest centru reprezintă „o a doua casă”. Aceștia se bucură zilnic de o masă caldă, de activități educative, religioase, formativ-integrative, recreative și de socializare.

Centrul făgetean are misiunea de a preveni și a reduce abandonul sau eșecul școlar, precum și de a crește performanțele școlare ale elevilor aflați în situații de risc de abandon școlar, datorate, în principal, contextului economic precar al familiei, curențelor de educație sau de instruire a părinților, prin desfășurarea de programe socio-educative și discuții cu părinții, pe marginea subiectelor cu dificultate, pentru a găsi soluția potrivită problemelor iscate.

DONAȚIE DE PATURI PENTRU SPITALUL DE PSIHIATRIE DIN GĂTAIA

Astăzi, 9 decembrie, Spitalul de Psihiatrie din Gătaia a beneficiat de o donație importantă de mobilier și paturi pentru secțiile din unitatea medicală. După ce, în primăvara acestui an, au fost aduse la Spitalul de Psihiatrie și Măsurile de Siguranță din Jebel primele 3 tiruri cu paturi, în acest moment a venit al patrulea transport, cu

mobilier nou, care îl va înlocui pe cel ieșit din uz de mai mulți ani.

Înaltpreasfințitul Părinte Ioan, Mitropolitul Banatului, a fost prezent la sosirea mobilierului în curtea spitalului, coordonând întreaga activitate. În următoarele zile vor sosi încă două transporturi, care vor întregi întreaga acțiune caritabilă.

Arhiepiscopia Timișoarei prin Fundația Filantropia Timișoara și cu ajutorul Fundației Diakoneo din Germania a pus la dispoziție mobilier medical pentru spitale. Prin această acțiune, Arhiepiscopia Timișoarei, alături de toate organismele socio-misionare pe care le coordonează, sprijină efortul cadrelor medicale și al personalului auxiliar în actul medical pentru pacienții internați în Spitalul din Gătaia.

Spitalul de Psihiatrie Gătaia este o unitate publică sanitară de monospecialitate de tip pavilionar, care își desfășoară activitatea pe raza unității administrativ-teritoriale a orașului Gătaia, prin intermediul căreia se furnizează servicii

medicale preventive, curative și de recuperare de psihiatrie generală pentru pacientul psihiatric. De asemenea, este asigurată și continuitatea îngrijirilor și acoperirea diversității nevoilor de evaluare, tratament, reabilitare și integrare a persoanelor cu tulburări psihice, pentru cetățenii cu nevoi speciale din județul Timiș și județele limitrofe, în egală măsură (Caras-Severin, Arad, Hunedoara). Principala preocupare a tuturor angajaților unității este satisfacerea cerințelor pacienților, a serviciilor medicale prestate ce vin în întâmpinarea nevoilor pacienților, menite a le îmbunătăți starea de sănătate.

ACȚIUNE CARITABILĂ ÎN PAROHIA BENCECU DE JOS

Astfel, sâmbătă, 18 decembrie a.c. „Caravana lui Moș Crăciun”, așa cum este denumit mijlocul de transport care aduce în fiecare an aceste daruri, a poposit în localitățile Bencecu de Jos și Bencecu de Sus, precum și în alte localități învecinate, pentru a face o bucurie și a aduce un zâmbet pe fețele copiilor și ale oamenilor cu posibilități materiale reduse.

Au fost împărțite pachete consistente cu alimente: zahăr, ulei, făină, paste făinoase,

În fiecare an, în preajma praznicului Nașterii Domnului nostru Iisus Hristos, în parohia Bencecu de Jos, din cadrul Protopopiatului Timișoara II, are loc o acțiune caritabilă de amploare care se desfășoară cu ajutorul unor oameni cu suflet mare din Timișoara și cu implicarea directă a părintelui paroh Vasile Mînea.

conserve, dulciuri, unui număr aproximativ de optzeci de familii din cele două localități, având o valoare de 12.500 de lei.

În decursul timpului, parohia s-a îngrijit de persoanele nevoiașе din comunitate, construind o casă pentru o familie cu mai mulți copii, dar fără posibilități materiale, iar în luna decembrie a acestui an, a fost renovat acoperișul unei case afectate de un incendiu.

CARAVANA LUI MOȘ CRĂCIUN LA PAROHIA BIRDA

Duminică, 19 decembrie, Caravana lui Moș Crăciun a poposit la Birda, pentru 40 de copii. Acest lucru a fost posibil prin sprijinul Parohiei Giroc și al Asociației Filantropice „Sf. Dimitrie”, care derulează Campania „Un copil pentru fiecare”, sub conducerea P. C. Părinte Marius Șonea, parohul bisericii „Sfântul Mucenic Dimitrie” din Giroc.

În așteptarea Caravanei, copiii au participat la slujba Vecerniei, în biserica cu hramul „Nașterea Maicii Domnului” din Birda, iar la final i-au colindat pe cei prezenți cu câteva colinde tradiționale românești.

Luminile Caravanei, emoția întâlnirii cu Moș Crăciun și darurile primite au fost tot atâtea motive de bucurie. Pentru câteva minute voluntarii Campaniei și copiii din Birda au format ad-hoc un cor care a interpretat colinde.

Mulțumim celor care au făcut posibilă această bucurie, părintelui Marius Șonea, voluntarilor și tuturor care au sprijinit acest moment de bucurie.

MILITARIII LUGOJENI ÎNCHEIE ANUL PRIN MISIUNI CARITABILE

La final de an, militarii Batalionului 183 Artilerie Mixtă „GENERAL ION DRAGALINA” au demarat o serie de acțiuni social-filantropice menite să aducă bucurie copiilor din Garnizoana Lugoj aflați în situații dificile, nu doar din cauza pandemiei, ci și a probleme materiale și financiare cu care se confruntă zilnic.

În acest sens au fost achiziționate un număr de 7 smartphone-uri de ultimă generație ce au fost donate unor elevi deosebiți ce s-au remarcat în acest an școlar prin bună conduită comportamentală și prin rezultate foarte bune obținute la învățătură.

Întreaga activitatea s-a desfășurat cu respectarea strictă a regulilor sanitare privind prevenirea infectării cu virusul SARS-CoV-2.

SĂNĂTATE LA UN CLIK DISTANȚĂ, ÎN JUDEȚUL TIMIȘ

Proiectul „Sănătate la un click distanță”, implementat de *Fundația Filantropia Timișoara*, cu sprijinul financiar al United Way România, a demarat în ianuarie 2020 și a continuat până la finalul anului 2021. Proiectul și-a propus să ofere consultații medicale de specialitate, în sistem de telemedicină, pentru persoanele vârstnice și bolnavi cronici, persoane neasigurate, din zona rurală de est a județului Timiș. Specialitățile medicale vizate au fost cardiologia și boli interne.

Oferirea consultațiilor în sistem de telemedicină implică – echipa mobilă- un medic rezident, care a mers pe teren, în localitățile de implementare a proiectului și echipa din stația fixă -un medic specialist cardiologie și un medic specialist boli interne, care au oferit consultația de specialitate din biroul din Timișoara. Medicul rezident a fost cel care a avut contact cu pacientul, a mănuit echipamentele

medicale, EKG, Echograf, toate acestea conectate la laptop și la internet au transmis, în timp real, consultația către medicul specialist aflat în Timișoara. Consultația s-a încheiat cu diagnostic, recomandări de tratament sau de investigații suplimentare pentru clarificarea diagnosticului.

Perteneri de nădejde în implementarea proiectului au fost preoții parohi din localitățile în care s-a implementat proiectul, care au identificat spațiile corespunzătoare pentru realizarea consultațiilor, fie aparținând parohiilor, fie autorităților locale, și s-au ocupat de realizarea programărilor pentru consultații, ei cunoscând cel mai bine locuitorii acestor sate și nevoile lor.

Localitățile în care echipa proiectului a poposit în 2020 sunt: Margina, Curtea, Coșava și Făget, unde deși am funcționat sub amenințarea Pandemiei de COVID 19, și a lockdown-ului,

300 de locuitori au beneficiat de consultații medicale gratuite. Proiectul a continuat și în 2021, cu alți 370 de beneficiari de consultații medicale gratuite în specialitățile cardiologie și boli interne - prima localitate vizitată fiind Temerești, unde au venit și pacienți din satul Sintești. A doua localitate a fost Traian Vuia, unde cererea a fost foarte mare, atât pentru locuitorii din Traian Vuia, cât și din partea celor care locuiesc în satele aparținătoare: Surduc, Săceni, Sudriaș, Susani, Mănăștiur, Botinești și Jupani. În comuna Traian Vuia am avut o implicare exemplară din partea preoților din satele aparținătoare, care nu doar au programat pacienții, și s-au îngrijit și să aibă cu ce ajunge la consultații- fie au găsit voluntari în sat, care să ajute cu transportul, fie au asigurat chiar ei transportul pacienților către cabinetul de consultații din Traian Vuia. După Traian Vuia, următoarea localitate a fost Tomești Sat –un sat mai micuț, cu doar câteva sute de locuitori. Aici cabinetul a funcționat la Căminul cultural, iar în cursul lunii august și până la finalul lui decembrie 2021, cabinetul s-a mutat în Tomești Colonie, unde cererea a fost foarte mare.

Pentru cei mai mulți din pacienții consultați în acest an, cea mai mare problemă a fost distanța față de serviciile medicale specializate, medic de familie, iar drumul până la un medic specialist este foarte greu de parcurs, în condițiile în care

sunt persoane în vârstă, iar în zonă nu exista o rețea de transport. În acest context serviciile medicale oferite de echipa Fundației Filantropia au fost primite cu mult entuziasm atât de către partenerii locali (preoți parohi și autorități locale), cât și de beneficiari.

În total, în cei doi ani de activitate, prin intermediul proiectului „Sănătate la un click distanță”, implementat de Fundația Filantropia Timișoara, cu sprijinul United Way România, au fost oferite 670 de consultații gratuite pentru locuitorii din zona de est a județului Timiș.

ACTUALITATEA EPARHIALĂ

ZIUA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI, SĂRBĂTORITĂ LA LUGOJ

Militarii Batalionului 183 Artilerie Mixtă „General Ion Dragalina” au sărbătorit și anul acesta Ziua Națională a României. Activitatea, deși restrânsă datorită condițiilor pandemice, a constat în depuneri de coroane la monumentul „Soldatul cu Pușca” din centrul municipiului Lugoj, urmat de un scurt moment de reculegere în memoria celor căzuți în lupte pentru apărarea țării noastre. La eveniment au luat parte și reprezentanți ai Asociației Naționale Cultul Eroilor „Regina Maria”, Filiala „General Dimitrie Petrescu Tocineanu” Lugoj, precum și domnul profesor Nicolae Streian, veteran și cetățean de onoare al urbei de pe Timiș. Activitatea a fost organizată cu respectarea normelor privind prevenirea

răspândirii noului virus SARS-CoV-2, impuse de autorități la nivel central și local.

BINECUVÂNTARE DE LUCRĂRI LA PAROHIA NĂDRAG

Duminică, 5 decembrie 2021, au fost binecuvântate lucrările săvârșite la biserica parohiei Nădrag, protopopiatul Făget. De la orele

dimineții, un număr însemnat de credincioși, în frunte cu parohul Daniel Iancu și protopopul Făgetului Dorin Ioan Covaci și un sobor de preoți l-au întâmpinat cu bucurie pe Preasfințitul Părinte Episcop Paisie Lugojanul.

Din încredințarea Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Ioan al Banatului a fost săvârșită slujba de sfințire cu Sfântul și Marele Mir a exteriorului bisericii parohiale. Apoi a fost săvârșită Sfânta Liturghie, la care s-au împărtășit cu Trupul și Sângele Domnului un număr însemnat de credincioși. În bogatul cuvânt de învățătură Preasfințitul Părinte Episcop Paisie Lugojanul le-a vorbit credincioșilor despre apropierea de Dumnezeu cu inimă curată, fără invidie și răutate, dar și despre lucrarea lui Dumnezeu în biserică prin slujitorii ei.

CONCERTE CORALE DE COLINDE ÎN PARTENERIAT CU PRIMĂRIA TIMIȘOAREI ȘI CONSILIUL JUDEȚEAN TIMIȘ

Ortodox Timișoara I, în parteneriat cu Casa de Cultură a Municipiului Timișoara, în cadrul Târgului de Crăciun, a organizat un concert coral de colinde, susținut de următoarele formații corale: Corul *Teofora Dacica Timisiensis* al Parohiei Timișoara Dacia, Corul de copii *Sfântul Antim Ivireanul*, Corul bisericesc al Parohiei Ortodoxe Șag, Corul bisericesc al Parohiei Ortodoxe Timișoara Fratelia, Corul bisericesc al Parohiei Timișoara Viile Fabric, Corul de tineri al Parohiei Ortodoxe Timișoara Elisabetin, Corul

Duminică, 5 decembrie, la Muzeul Satului Bănățean, în cadrul evenimentului intitulat *Parcul Crăciunului*, a avut loc Festivalul coral de colinde tradiționale românești, organizat de Centrul de Cultură și Artă al județului Timiș și Arhiepiscopia Timișoarei. Astfel, au participat: Corul bisericesc al Parohiei Ortodoxe Periam, condus de înv. Pompilia Vătavu, Corul bisericesc al Parohiei Ortodoxe Șag, condus de preotul Florin Băran, Corul bisericesc al Parohiei Ortodoxe Foeni, condus de preotul Nicolae Strizu și Corul bisericesc al Parohiei Ortodoxe Timișoara Dacia, condus de preotul Florin Ionuț Filip.

Duminică, 12 decembrie, în Piața Libertății din Timișoara, Centrul Eparhial și Protopopiatul

bisericesc *Învierea* al Parohiei Ortodoxe Foeni și Corala bărbătească *Epifania*.

Din partea Centrului Eparhial a fost prezent la aceste frumoase concerte de colinde dedicate Nașterii Domnului, preotul Zaharia Pereș, protopopul Protopopiatului Ortodox Român Timișoara I, care a evidențiat valoarea teologică a mesajului adus de colindători și a transmis binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Ioan, Mitropolitul Banatului, precum și urările de sărbători din partea Preasfințitului Părinte Paisie Lugojanul, episcopul vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei.

LUMINA MARTIRILOR A RĂMAS ÎNTRE NOI

Joi, 16 decembrie 2021, la sediul Memorialului Revoluției din Timișoara a avut loc evenimentul „Ziua porților deschise”, prilej cu care au fost comemorați liturgic eroii Revoluției și au fost deschise spațiile expoziționale pentru elevii din

școlile timișorene, dar și pentru toți cei interesați de istoria recentă a României.

La eveniment au participat reprezentanți ai celorlate culte și confesiuni din orașul de pe Bega, reprezentanți ai autorităților locale,

revoluționari, oameni de cultură, dar și rude ale celor căzuți în Revoluție la Timișoara.

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Ioan, Mitropolitul Banatului, slujba de pomenire a eroilor Revoluției a fost oficiată în capela Memorialului de părintele Ionel Popescu, vicar eparhial, care a evidențiat rolul major al celor care și-au dat viața pentru libertatea noastră de astăzi. Capela din incinta sediului Memorialului Revoluției a fost edificată în amintirea eroilor Revoluției din Decembrie 1989.

În continuare, cei prezenți au vizitat sălile de expoziție ale Asociației „Memorialul Revoluției 16-22 Decembrie 1989”, în cadrul cărora sunt prezentate o serie de fotografii, documente și reviste, ce surprind momente importante din cadrul revoluției de la Timișoara.

Asociația Memorialul Revoluției 16-22 Decembrie 1989 a fost înființată în 26 aprilie 1990 cu scopul statutar de a cinsti memoria victimelor represiunii din timpul Revoluției Române din Decembrie 1989. Din 1990 până în 1999 Asociația a realizat un complex memorial în Cimitirul Eroilor din Timișoara și 12 monumente, ridicate în orașul nostru în zonele represiunii din Decembrie 1989.

JERTFA EROILOR REVOLUȚIEI DIN DECEMBRIE 1989, COMEMORATĂ LA TIMIȘOARA

Vineri, 17 decembrie, la Catedrala mitropolitană din capitala Banatului a fost oficiată Slujba Parastasului pentru toți cei care, în urmă cu 32 de ani, au luptat, la Revoluția din 1989, pentru demnitatea și libertatea poporului român. La final, părintele Ionel Popescu, vicar eparhial, a rostit o alocuțiune în cadrul căreia a evidențiat jertfa eroilor adusă pe „altarul libertății”, dragostea lor de țară, dar și credința lor nezdruclată în Pronia lui Dumnezeu.

La slujbă au participat reprezentanți ai oficialităților locale și județene, numeroși

revoluționari, membri ai familiilor celor uciși în Revoluție, asociații și fundații, care prin activitatea lor permanentizează memoria celor care și-au dat viața în Decembrie 1989.

După slujba de pomenire, la Monumentul Crucificării din fața Catedralei mitropolitane, au fost depuse coroane. Totodată, la Cimitirul Eroilor din Calea Lipovei și Cimitirul Săracilor din Calea Lipovei, reprezentanți ai municipității, ai asociațiilor și fundațiilor de revoluționari, au depus coroane și au păstrat momente de reculegere în memoria celor căzuți în Revoluția din 1989.

Conform Hotărârii Consiliului Local al Municipiului Timișoara nr. 112/14.12.1993, la Timișoara, oraș-martir, data de 17 decembrie este zi de doliu, întrucât în această au fost răpuși, de gloanțele trupelor de represiune ceaușiste, primii eroi ai Revoluției. În această zi, toate instituțiile și autoritățile publice de pe raza municipiului Timișoara au arborat drapelul de stat al României în bernă.

PREMIEREA CONCURSULUI „BUCURIA NAȘTERII DOMNULUI ÎN SUFLET DE COPIL”, LA TIMIȘOARA

Arhiepiscopia Ortodoxă Română a Timișoarei, cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Mitropolit Ioan, a organizat în perioada 10.11.2021-27.11.2021 ediția a IX-a a Concursului județean de cultură religioasă „Bucuria Nașterii Domnului în suflet de copil”. Premiera elevilor a avut loc pe data de 17 decembrie 2021 la Școala din Dumbrăvița, la Liceul „Grigore Moisil” și la Școala Generală Nr. 30 din Timișoara. Au concurat 645 de elevi, sub îndrumarea a 93 de profesori coordonatori.

Copiii au realizat lucrări minunate de creație artistico-plastică cu caracter religios, folosind variante de tehnică la alegere. Lucrările au fost evaluate pe baza următoarelor criterii de jurizare: frumusețea exprimării artistice și a mesajului transmis, folosirea simbolurilor religioase, armonia și expresivitatea plastică, originalitatea, stilul, aspectul estetic al lucrărilor.

S-au acordat numeroase premii, încadrându-se lucrările pe următoarele secțiuni: desen, pictură, grafică, origami, colaj, machetare, tehnici mixte.

Concursul și-a atins scopul principal – mărturisirea de către copii a credinței și a trăirilor ortodoxe prin intermediul mijloacelor artistico – plastice. S-a revărsat astfel bucuria izvorâtă din sufletul curat al copiilor, cu recunoștință pentru Nașterea Pruncului Sfânt.

Un aport important în buna desfășurare a concursului l-a avut Inspectoratul Școlar Județean Timiș, prin dl. Inspector general, Profesor Marin Popescu și doamna Inspector de religie, Profesor Daniela Liliana Buzatu. De asemenea, cadrele didactice evaluatoare din cadrul Liceului de Arte Plastice din Timișoara au depus un efort titanice în jurizarea celor 645 de lucrări înscrise în concurs.

La final toți copiii participanți au fost recompensați cu diplome și cărți datorită sprijinului financiar acordat de Consiliul Județean Timiș și a sponsorizării oferite de Bioclinica Timișoara. Coordonatorii concursului au fost profesorii Dana Nicoleta Ruscu și Profesor Eva Ruscu.

DUMINICA DINAINTEA NAȘTERII DOMNULUI, LA TIMIȘOARA

În Duminica dinaintea Nașterii Domnului și ultima Duminică din Postul Crăciunului, mii de credincioși bănățeni au participat la Sfânta și Dumnnezeiasca Liturghie de la Catedrala mitropolitană „Sfinții Trei Ierarhi” din Timișoara. Sfânta slujbă a fost oficiată de un sobor de preoți și diaconi, în prezența Înaltpreasfințitului Părinte Ioan, Arhiepiscopul Timișoarei și Mitropolitul Banatului. În cadrul slujbei euharistice, au fost pomeniți eroii-martiri din Timișoara, care s-au jertfit acum 32 de ani, în timpul Revoluției din Decembrie 1989, pentru libertatea și demnitatea poporului român.

La vremea Chinonicului, Liga Studenților din Timișoara și Asociația Studenților Creștini Ortodocși Români din Timișoara au interpretat o suită de colinde românești. La finalul Dumnnezeieștii Liturghii, Înaltpreasfințitul

Părinte Mitropolit Ioan a rostit un cuvânt de învățătură, evidențiind sensurile duhovnicești ale pericopei duminicale. În continuare, cele două grupuri vocale au cântat colinde pe treptele catedralei, omagiind memoria celor care și-au jertfit viața, în urmă cu 32 de ani, pe „altarul” libertății.

CONCERTUL DE CRĂCIUN „VESTIM NAȘTEREA”, EDIȚIA A XVII-A

Duminică, 19 decembrie în biserica cu hramul „Nașterea Maicii Domnului”, a fost organizată ediția a XVII-a a Festivalului de colinde „Vestim Nașterea”, la care au participat sute de copii, însoțiți

de părinți și bunici. Concertul de colinde a fost susținut de corala „Doina Banatului”, a Parohiei Timișoara-Iosefin, dirijată de prof. drd. Florin Nicolae Șincari. Îmbrăcați în miunatele straie românești, coriștii au impresionat asistența prin modul deosebit în care au interpretat colindele. Un buchet de colinde a fost oferit celor prezenți și de Corul Parohiei Timișoara Nord „Sfântul Ierarh Nicolae”, dirijat de prof. Corneliu Chircă și însoțiți de preotul paroh Romeo Dumitrașcu.

În continuare, grupul de copii al parohiei, dirijat de prof. Adina Botezatu, îmbrăcați și ei în costume tradiționale, a adus bucuria sfintelor sărbători în sufletul copiilor și al credincioșilor prezenți în număr mare la sfânta biserică.

La finalul manifestării, atât coriștii, cât și toți copiii au primit pachete cu dulciuri din partea preoților slujitori, a Parohiei Ortodoxe Române Timișoara-Iosefin și a Fundației parohiale „Preot Ioan Olariu”.

FESTIVALUL DE COLINDE „CÂNTECELE BETLEEMULUI”, LA PAROHIA TIMIȘOARA-DACIA

Duminică 19 decembrie, la Parohia Ortodoxă Dacia din Timișoara cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Ioan, Mitropolitul Banatului a avut loc Festivalul de colinde Cântecul Betleemului, festival ajuns la ediția a XVI-a, ce s-a desfășurat într-o atmosferă de mare sărbătoare, specifică zilelor premergătoare Nașterii Domnului nostru Iisus Hristos.

Bucuria celor prezenți a fost încărcată de emoție, dat fiind că au poposit la Peștera Betleemului din Dacia colindători îmbrăcați în costume naționale din diverse locuri, arătând că orice colindă cântată lui Dumnezeu e la fel de frumoasă și în Banat, ca în orice altă parte a țării.

Astfel, au colindat următoarele formații corale: Corul Catedralei Ortodoxe Sârbe din Timișoara, condus de prof. Ioța Bugarschi, Corul Armonia al Parohiei Ortodoxe Timișoara Mehala, condus de Arhidiaconul Ionuț Arderean, Corul Teofora Dacia Timisiensis al Parohiei Ortodoxe Timișoara Dacia, condus de preotul Florin Ionuț Filip, Corul bisericesc al Parohiei Ortodoxe Timișoara Nord, condus de prof. Corneliu Chircă, Corul Doina Banatului al Parohiei

Ortodoxe Timișoara Iosefin, condus de prof. Nicolae Șincari, Grupul coral de copii Sfântul Antim Ivireanul, condus de prof. Adina Botezatu și Corala bărbătească Epifania, condusă de prof. Nicolae Șincari.

Din partea Centrului Eparhial a fost prezent la acest excepțional concert de colinde dedicat Nașterii Domnului, preotul Zaharia Pereș, protopopul Protopopiatului Ortodox Român Timișoara I și parohul locului, care a subliniat emoția primirii colindătorilor în pragul casei ca semn de recunoștință pentru întruparea Domnului nostru Iisus Hristos și a transmis binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Ioan, Mitropolitul Banatului, precum și urările de sărbători din partea Preasfințitului Părinte Paisie Lugojanul, episcopul vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei.

În finalul manifestării toți participanții formațiilor corale au primit daruri din partea organizatorilor.

COLINDĂTORI LA PAROHIA GHIRODA VECHE DE LA ȘCOALA ORTODOXĂ „SFÂNTUL ANTIM IVIREANUL” DIN TIMIȘOARA

În Duminica dinaintea Nașterii Domnului, credincioșii Parohiei Ghiroda Veche s-au bucurat de prezența în cadrul Sfintei Liturghii a 30 de elevi ai Școlii Ortodoxe „Sfântul Antim Ivireanul” din Timișoara însoțiți de părinți și de cadrele didactice coordonatoare, prof. Secula Delia și prof. Ciura Marinela, credincioase ale parohiei noastre.

„Am trăit bucuria participării depline la Sfânta Liturghie a acestor copii, care alături de părinți și credincioșii noștri s-au împărtășit cu Trupul și Sângele Mântuitorului Hristos, iar la finalul Sfintei Liturghii au susținut un frumos buchet de colinde prin care au vestit credincioșilor marea bucurie a Nașterii Fiului lui Dumnezeu. Frumoasele colinde au încântat inimile credincioșilor și ca drept răsplată din partea Parohiei Ghiroda Veche acești elevi au primit recunoștința prin aplauze și câte un cadou fiecare. Bunul Dumnezeu să răsplătească strădania acestor elevi, a părinților lor, dar și a cadrelor didactice, care le insuflă dragostea de a fi în slujire și cântare înaintea Slavei lui Dumnezeu, iar Pruncul Iisus să găsească sălășluire în ieslea sufletelor noastre”, a declarat părintele paroh Caius Andrașoni.

10 ANI DE CÂNTARE CORALĂ NEÎNTRERUPTĂ LA PAROHIA TIMIȘOARA VIILE FABRIC

În duminica dinaintea praznicului binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Nașterii Domnului nostru Iisus Hristos, cu Arhiepiscop și Mitropolit Ioan al Banatului, la

parohia timișoreană Viile Fabric, din cartierul Lipovei, după slujba Vecerniei, corul parohial „Apostolia” a susținut în fața credincioșilor concertul tradițional de colinde, prilejuit de praznicul ce se apropie, marcându-se 10 ani de existență și cântare corală neîntreruptă la această parohie.

Prima repetiție a nou înființatului cor a debutat pe data de 20 octombrie 2011 sub coordonarea părintelui conf. univ. dr. Nicolae Belean, care, timp de un an, a armonizat cântarea corală mixtă pe patru voci, învățându-se răspunsurile Sfintei Liturghii după diferiți compozitori, la care au fost adăugate pricesne și colinde.

La eveniment au participat foștii dirijori ai corului, preotul Florin Băran, actualmente parohul bisericii din Șag și teologul Adrian-Ilie Iacob, alături de preotul Florin Belean, fiul

părintelui Nicolae Belean, care a primit diploma aniversară postmortem, în numele tatălui său, pentru contribuția avută la formarea și îndrumarea corului „Apostolia”.

De asemenea, foștii dirijori au primit diplome de recunoștință și apreciere, așa cum au fost oferite tuturor membrilor corului în semn de deosebită prețuire, pentru dragostea jertfelnică față de cântarea corală bisericească.

În prezent corul „Apostolia” este condus de profesorul Corneliu Hrițcu, sub a cărui „baghetă dirijorală” corul a cunoscut o creștere importantă, fiind prezent la fiecare Sfântă Liturghie din duminici și sărbători, pregătind an de an concerte cu ocazia marilor sărbători și participând, totodată, la diferite evenimente și festivaluri de muzică bisericească organizate în eparhia Timișoarei.

PREGUSTAREA BUCURIEI NAȘTERII MÂNTUITORULUI NOSTRU IISUS HRISTOS, ÎN PAROHIA CLOPEDIA

Duminică, 19 Decembrie 2021, biserica din Clopodia s-a „prefăcut” pentru vreme de aproximativ 2 ore în Betleem. Începând cu ora 16, împreună cu copii și tineri din sat, dar și din comuna Jamu Mare, din satul Lățunaș, au susținut un program de colinde și poezii, ca pregustare

a nesfârșitei bucurii a Nașterii Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Programul s-a desfășurat pe 4 secțiuni: colinde de grup, colinde solo, poezii și o cântare bisericească, închinată Preacuratei, tot în variantă solo.

În cadrul evenimentului și-au adus aportul la crearea unei stări sufletești și emoționale aparte, pe toată durata programului, numărul mare de copii, (aproximativ 40), care au alcătuit grupul, ce a susținut concertul, apoi ținuta lor exterioară, majoritatea fiind îmbrăcați în straie populare, ținută ce a oglindit și frumusețea și curăția lor interioară.

Dăm slavă nesfârșită lui Dumnezeu, pentru că ne-a binecuvântat, ca împreună cu copiii, tinerii și adulții, să oprim puțin timpul și să

devenim și noi, ca odinioară, păstorii și magii, care laolaltă cu îngerii, l-am adus slavoslovie Fiului lui Dumnezeu, Ce stă iar să se nască. Am îndrăznit și noi, cu sfântă îndrăzneală, să grăim în adâncul sufletelor noastre: pogoară-Te, Doamne și în „ieslea” sufletelor noastre, reci și pustii, și încălzindu-le cu Duhul Tău Cel Preasfânt, să ne întărești, ca să-ți putem pregăti un „locăș” îngrijit, unde să Te naști, și unde să Te odihnești! Hristos Se naște, slăviți-L!”, a precizat pr. Marius Crăciunescu din parohia Clodopia.

UN DECENIU DE PRESĂ SĂTEASCĂ, LA BIRDA

Revista de cultură și religie rurală „Arhanghelul” a împlinit 10 ani de apariție neîntreruptă. Gândită și realizată ca o publicație parohială, ea a apărut până în anul 2013. Începând cu numărul 3-4 din același an, revista apare sub egida Asociației „Arhanghelul” din Birda.

Numărul al 40-lea sărbătorește acest eveniment al împlinirii unui deceniu de presă sătească la Birda. Revista a fost cunoscută și promovată prin Asociația Publiciștilor Presei Rurale din Banat, prin care a ajuns în bisericile și școlile din Banat și dincolo de fruntriile acestuia. Alături de „Editorial”, în acest număr, sunt prezente și șase rubrici permanente: „Tinere condeie”; „Restituiri”; „Pagini de literatură”, „Documentar”, „Bucurii editoriale” și „Cronica parohială”.

Pe lângă revistă a fost întemeiată Colecția „Arhanghelul” care a cunoscut cinci volume închinare Sfântului Ierarh Iosif cel Nou de la Partoș (2016), pictorului Filip Matei (2017) și lingvistului și stilisticianul G. I. Tohăneanu (2018).

Revista a organizat, la nivel local, două forumuri ale publiciștilor, și a editat două cărți: *Arhanghelul de Birda. 5 ani în slujba comunității*

Editorial:

„Arhanghelul” – 40

Revista de cultură și religie rurală „Arhanghelul” a ajuns la cel de-al 40-lea număr însumând primul deceniu de apariție neîntreruptă. Primul număr a fost realizat în iarna anului 2011 când a fost editat și tipărit însă a fost distribuit

la 1 ianuarie 2012 în bisericile din Birda și Sângeorge.

Primul Colegiu de Redacție a fost constituit ad-hoc și compus din regretatul lingvist timișorean Rodica Popescu, etnologul și profesorul universitar dr. Ioan Viorel Boldureanu, muzeograful și publicistul Ioan Traia, preotul Ilia Pavlovici Pătruț de la parohia Mașloc și preotul Valentin Bugariu de la parohia Birda care este și redactorul șef al publicației. Așa stând lucrurile, în cel dintâi Editorial intitulat „Glasul Arhanghelului” (nr. 1 / 2012, p. 1) este motivată alegerea numelui revistei de la hramul bisericilor din Sângeorge și Birda, în primul caz „Sfântul Arhanghelul Mihail și Gavriil” (8 noiembrie) și în cel din urmă, „Nașterea Maicii Domnului” (8 septembrie). De aici a fost luat

„Arhanghelul”, îngerul mai apropiat de oameni care aduce o veste bună din partea lui Dumnezeu, omeniilor.

Din acest prim Editorial suntem înștiințați că revista își propune să răspundă învățătura Mântuitorului Hristos, precum și alte informații culturale (p. 1).

Structura și conținutul acestei noi publicații dezvoltă temele majore ale satului românesc: Credința, Educația, Tradiția. Iată-un volum omagial dedicat revistei „Arhanghelul din Birda. 5 ani în slujba comunității parohiale (Editura Sitech, Craiova, 2017); „Merită subliniat că această revistă nu cade în „păcatul”, des întâlnit în spațiul cultural eclesial, de a confisca paginile revistei exclusiv pentru membrii clerului; din acest motiv în paginile ei regăsim mirenii care oferă perspective inedite asupra unor subiecte religioase, folclorice și

traditionale. Acest amestec echilibrat de autori din spații intelectuale și profesionale diverse îi conferă, cred, o personalitate literară proprie care merită, încă o dată, apreciată” (Mircea Szilagyi, „Cinci ani de apariție publicistică bisericască”, p. 1).

parohiale, Editura Sitech, Craiova, 2017, 205 p. și *Colocviile revistei, Credință. Educație. Tradiție*, Editura Eurobit, Timișoara, 2021, 353 p.

PRAZNICUL NAȘTERII DOMNULUI, SĂRBĂTORIT DE TIMIȘORENI

De praznicul Nașterii Domnului, mii de credincioși bănățeni au venit la Catedrala mitropolitană „Sfinții Trei Ierarhi” din Timișoara,

pentru a participa la Sfânta Liturghie oficiată de Înaltpreasfințitul Părinte Ioan, Arhiepiscopul

Timișoarei și Mitropolitul Banatului, împreună cu un sobor de preoți și diaconi.

Seara, după slujba Vecerniei, în monumentalul lăcaș de cult din capitala Banatului, a avut loc

concertul tradițional de colinde, susținut de Corul Catedralei Mitropolitane, condus de pr. Dan Dragomir.

SLUJIRE ARHIEREASCĂ ÎN A DOUA ZI DE CRĂCIUN, LA LUGOJ

În fiecare an, în cea de-a doua zi de Crăciun, preoții și credincioșii lugojeni trăiesc momente de profundă bucurie și emoție duhovnicească, prilejuite de vizita chirială a Înaltpreasfințitului Părinte Ioan, Mitropolitul Banatului.

La orele dimineții, chiriarhul Banatului a fost întâmpinat în fața bisericii „Adormirea Maicii Domnului” de către soborul de preoți slujitori, în frunte cu Preaonoratul părinte vicar Ionel Popescu alături de Preaonoratul părinte Ionuț Furdean – protopopul Lugojului, Preonoratul părinte Ioan

Cerbu- parohul bisericii, Preacucernicul părinte Cristian Cerbu, Preacucernicul părinte Emanuel Gafița și Cucernicul diacon Silviu Iordache.

La această sărbătoare au participat sute de credincioși, dornici să primească binecuvântarea ierarhului bănațean și să-și hrănească sufletele din cuvântul de învățătură al Înaltpreasfinției Sale. Răspunsurile liturgice au fost date de corul bisericesc „Ion Vidu” dirijat de doamna prof. Alina Bogoevici.

AGENDA ÎNTALTPREASFINȚITULUI PĂRINTE IOAN, MITROPOLITUL BANATULUI

1 decembrie 2021

A participat la manifestările prilejuite de „Ziua Națională a României”, desfășurate în Parcul Central „Anton Scudier”, din Timișoara.

2 decembrie 2021

A primit pe domnul prof. univ. dr. Cosmin Popescu, rectorul Universității de Științe Agricole și Medicină Veterinară a Banatului „Regele Mihai I al României”, din Timișoara;

A primit pe preotul Cristian Răduică, slujitor al paraclisului din incinta Inspectoratului Județean de Poliție Timiș.

5 decembrie 2021

A oficiat Sfânta Liturghie la parohia Moșnița Nouă, din protopopiatul Timișoara I.

6 decembrie 2021

A participat la Sfânta Liturghie la parohia Timișoara Nord – Sfântul Nicolae, din protopopiatul Timișoara I;

La orele prânzului, în Aula Magna „Iulian Drăcea” a Universității de Științe Agricole și Medicină Veterinară a Banatului „Regele Mihai I al României”, din Timișoara (USAMVBT), i s-a decernat titlul de Doctor Honoris Causa, de către Universitatea în cauză.

9 decembrie 2021

S-a deplasat la Spitalul de Psihiatrie Gătaia unde a donat echipamente medicale și alimente necesare bunei desfășurări a activității medicale și administrative.

16-17 decembrie 2021

A participat la ședința de lucru a Sfântului Sinod, de la Palatul Patriarhiei din București.

25 decembrie 2021

A oficiat Sfânta Liturghie la catedrala mitropolitană.

26 decembrie 2021

A oficiat Sfânta Liturghie la biserica cu hramul „Adormirea Maicii Domnului”, din Lugoj.

28 decembrie 2021

A fost felicitat de membrii Permanenței Consiliul Eparhial și colaboratorii din Cancelaria eparhială, cu prilejul aniversării a șapte ani de la întronizarea în scaunul mitropolitan.

30 decembrie 2021

A sfințit capela funerară de la parohia Jupani, din protopopiatul Făget.

31 decembrie 2021

Înainte de miezul nopții, a oficiat Slujba trecerii dintre ani, la catedrala mitropolitană.

**A consemnat preotul Marius Sfercoci
Inspector eparhial**